

Časopis o Gori, Gorjankah in Gorjanih

letnik 13, številka 43, Predmeja, september 2009

JESEN NA GORI

Lojzka Bratina

Listje na drevju se v rjavo odene
in trava zamenja odtenke zelene,
čez Kaplce vrže spet zastavo k nam –
na Gori to prvi jesenski je dan ...

Debel ali droben krompir smo skopali,
gorski je bio – vsi so spoznali,
bomo ribali, kisali repo in zelje,
pozimi nam bo v veselje ...

Poletna garderoba bo šla na dopust,
kak dan je pred nami deževen in pust,
v peči bo ogenj spet zagorel,
z bukovimi drvi prostor ogrel ...

zapojmo gori in domovini

ZAPOJMO GORI IN DOMOVINI

Edo Pelicon

Predmeja, 24. junija 2009 - Društvo Gora je letos prvič razpisalo literarni in likovni natečaj z naslovom 'Gora je ena, nam vsem dodeljena' in povabilo k sodelovanju mlade umetnike z območja Gore. Na predvečer praznika so v velikem šotoru dela tudi postavili na ogled, razstavo pa popestrili s kratkim programom. Prireditve se je med drugimi gosti udeležil tudi podžupan Občine Ajdovščina, mag. Borut Koloini.

»Prijetno presenečeni smo bili nad odzivom šolarjev, ki so nam posredovali likovna in literarna dela. Na natečaju so sodelovali šolarji, ki obiskujejo Osnovno šolo Otlica, Osnovno šolo Col, Podružnično šolo Podkraj in dijaki, ki so doma z območja Gore,« je bil navdušen predsednik Društva Gora Rajko Velikonja, ki je vse sodelujoče obdaril z majico in posladki. »Zahvaljujem se tudi mentorjem, ki so učence spodbudili, da smo dobili tako obsežno in kakovostno bero!«

Predsednik Društva Gora Rajko Velikonja se je zahvalil vsem sodelujočim ustvarjalcem

Foto: Alenka Tratnik

Tudi posebna komisija, ki je pregledala prispela dela, je bila z vidnim in prebranim zadovoljna in je sklenila, da si prav vsi izdelki zaradi svoje kakovosti in prisrčnosti zaslužijo uvrstitve na razstavo. Učenci so se na likovnem področju izražali skozi risbe, slike, fotografije in grafike. Motivi orisujejo življenje na Gori, od abstraktnih do realnih in izpovednih interpretacij.

V mnogih delih mladih umetnikov je moč opaziti čisto

Utrinki s predstavitve izdelkov likovnega natečaja

Foto: Alenka Tratnik

oseben pogled na motiv:

Goro, ki 'je ena, nam vsem dodeljena'.

Sodelujoči učenci jo vidijo kot prostor, idealen za športno udejstvovanje; kot prostor, kjer se potika Javorov hudič; prostor kjer rastejo najlepše cvetlice in letajo metulji in kjer pokošen travnik najlepše diši; prostor, kjer se pasejo najbolj zadovoljne živali, kjer rastejo najlepša drevesa; kot kraj, kjer je moč opazovati najlepši sončni zahod ...; torej kot prostor, idealen za življenje.

Utrinki s predstavitve izdelkov likovnega natečaja

Foto: Alenka Tratnik

Mlada harmonikašica Tjaša Božič

Foto: Slavko Vidic

Komisija, pravzaprav dve, za likovni in za literarni del, sta izbrali po šest del, ki si zaslužijo še posebno pohvalo.

Obilici predprazničnih dogajanj navkljub se je v šotoru zbrala kar pestra družina otrok, učiteljev, staršev in drugih obiskovalcev, ki so z zanimanjem prisluhnili mladi harmonikašici Tjaši Božič, sicer učenki 3. razreda colske šole, ki je samozavestno in spretno prebirala gumbes diatonične harmonike.

Medtem ko so se mladi sladkali s torto, pa so se odrasli preselili v prostore Društva Gora, kjer so odprli 'knjižno

Mladi so se posladkali s torto

Foto: Alenka Tratnik

polico' z deli avtorjev z Gore in tistih, ki so o Gori pisali. Le redko katero primerljivo območje je dalo tako obsežno literarno zapuščino, kot jo premore Gora. Gorske pisce je podrobneje predstavil profesor Bojan Bratina, tudi sam Gorjan: od

Slovesno odprtje knjižne police

Foto: Slavko Vidic

Janka Bratine in nadučitelja Edmunda Čibeja, sicer od Slokarjev doma, ter Narteja Velikonje do sodobnikov: obeh Gidljevih, Alda in Franca Černigoja, in seveda Bojana Bizjaka Zakavskega, ki je ravno tedaj v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini predstavljal že 12. in 13. knjižno izdajo. Pobudo za postavitve zbirke piscev z Gore je že pred časom podal pesnik, pisatelj in zbiralec ljudskega blaga Franc Černigoj, ki ga je zato doletela čast, da je knjižno polico, pravzaprav omaro, tudi slovesno odkril.

Predpraznično dogajanje v Tihi Dolini, ki so ga poimenovali 'Zapojmo Gori in domovini', se je v šotoru zaključilo s koncertom vokalne skupine Snežet iz Tolmina.

Op. ur.

Knjižna polica z zbirko piscev z Gore se še vedno polni z novimi imeni in naslovi. Več o njej pa bomo napisali v naslednji številki časopisa GORA.

LITERARNO - LIKOVNI NATEČAJ
»GORA JE ENA, NAM VSEM DODELJENA ...«

1. LIKOVNI NATEČAJ:

Nagrajenci, skupina od 1.-5. razreda:

- Meta Pregelj, 1. r., OŠ Col - mentorica Smiljana Krapež
- Alen Milavec, 2. r., PŠ Podkraj - mentorici Katja Turk in Slavica Velikonja
- Korina Čuk, 3. r., OŠ Otlica - mentorica Silva Copič

Nagrajenci, skupina od 6. - 9. razreda in srednje šole:

- Meta Puc, 6. r., OŠ Col - mentorica Silva Karim
- Lea Kodrič, 8. r., OŠ Otlica - mentorica Silva Copič
- Luka Bizjak, TŠC Nova Gorica

2. LITERARNI NATEČAJ:

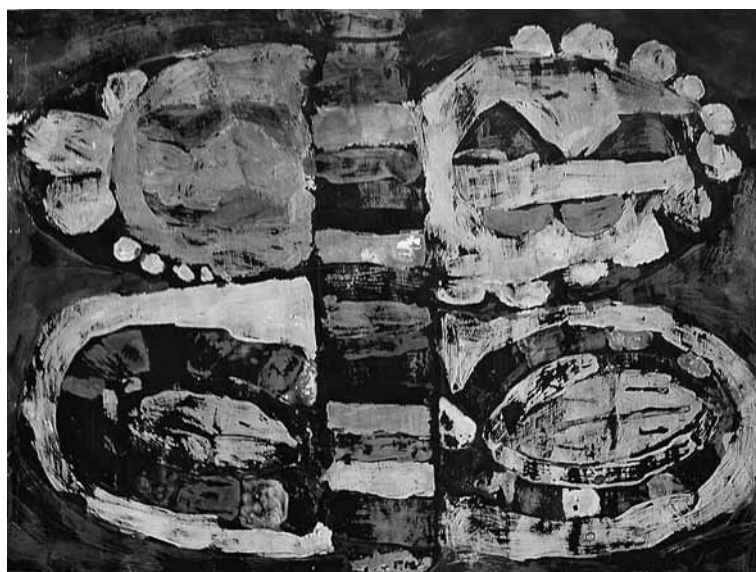
Nagrajenci, skupina od 1.-5. razreda:

- Patricija Pregelj, 5. r., OŠ Col - mentorica Vanja Rušt
- Aljaž Bajc, 3. r., PŠ Podkraj - mentorica Katja Koren
- Tina Polanc, 5. r., OŠ Otlica - mentorici Marjetica Kovšca in Silva Copič

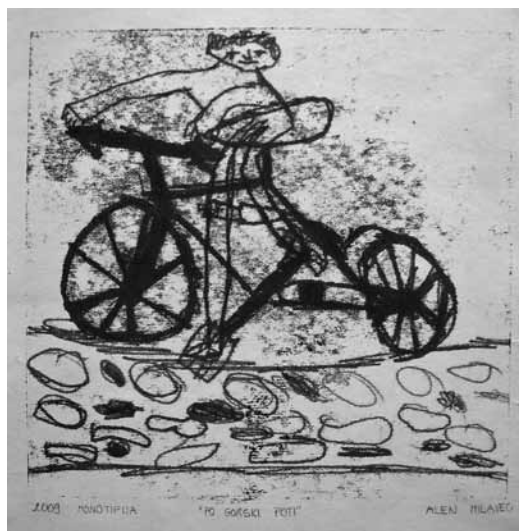
Nagrajenci, skupina od 6. - 9. . razreda:

- Eva Škvarč, 8. r., OŠ Col - mentor Franc Černigoj
- Manca Bratina, 8. r., OŠ Otlica - mentorica Pavlina Bizjak
- Nejc Blaško, 9. r., OŠ Otlica - mentorica Pavlina Bizjak

Tokrat objavljamo nagrajene literarne in likovne prispevke.

Meta Pregelj, 1.r., OŠ Col; mentorica: Smiljana Krapež

Alen Milavec, 2.r., PŠ Podkraj; mentorici: Katja Turk Medvešček in Slavica Velikonja

Korina Čuk, 3.r., OŠ Otlica; metorica: Silva Copič

Meta Puc, 6.r., OŠ Col; mentorica: Silva Karim

Luka Bizjak, 1. letnik; TŠC Nova Gorica

Lea Kodrič, 8.r., OŠ Otlica; mentorica: Silva Copič

Nagrajenci v skupini od 1. do 5. razreda devetletke

GORSKI ŠKRAT GORJANČEK

Živel je škratek Gorjanček, ki s svojim starim domom ni bil zadovoljen. Živel je v dolini, od koder ni nikamor videl, zato si je želel na Sinji vrh, od koder se daleč vidi. Čez čas se je odločil, da bo odšel od doma in poiskal pot do gore.

Odšel je zgodaj zjutraj in se ustavil zvečer v prvi vasi in tam je prenočil. Tako se je dogajalo dan za dnem in v vsaki vasi je povprašal za pot do Sinjega vrha. Vsakemu, ki bi mu pomagal najti pot do Sinjega vrha, je obljubil poplačilo, za katero pa še sam ni vedel, kakšno bo. V vsaki vasi je bil kdo, ki je poznal pot in mu je z veseljem pomagal. Ko je prišel skozi petnajsto vas, je bil že zelo utrujen, a pred njim se je že videl Sinji vrh. Malo je pojedel, popil in se spočil. Tako je dobil novih moči in ves vznemirjen in radoveden se je začel vzpenjati na vrh Sinjega vrha. Tam si je začel urejati svoj novi dom. Ko si je uredil domek v zavetju skal in se je vselil, je tiste ljudi, ki so mu pomagali najti pot na goro, da je postal pravi gorski škratek Gorjanček, povabil k sebi. Ker jim je bilo pod goro všeč, so se naselili okrog Sinjega vrha. Ker so pomagali škrateku Gorjančku in tako prišli tudi do svojih novih domov, kjer jim je bilo zelo všeč. Škrateku so bili hvaležni in so se poimenovali Gorjani. Od škrateka niso hoteli več nobenega plačila, saj so za plačilo šteli svojo lepo pokrajino, na katero so še danes zelo ponosni.

Zdaj veste, po kom se imenujemo Gorjani. Seveda, zaradi gorskega škrateka Gorjančka, ki ga že dolgo nismo videli in ga iščemo. Če ga najdeš, nam, prosim, povej.

PATRICIJA PREGELJ, 5. r., OŠ COL

GORA

Kako lepo je živeti na Gori!
Tu mir je doma,
tu rožice cveto in ptiči pojo.

Tu sem doma, kjer zemlja se dotika neba,
kjer vetrič pihlja in
kjer zima nam snega da.

Tu sem doma,
kjer travnik morje je in igrišče,
kjer mestni vrvež se konča in
kjer v svet vodi le steza .

Tu sem doma !

ALJAŽ BAJC, 3.r., OŠ COL - podružnica Podkraj

OTLIŠKO OKNO IN SPIRALA V MOLKOVI DOLINI

Sem Otliško okno. Sem velika luknja v skali. Tu sem že od vekomaj, oziroma, od takrat, ko je morje butalo v skalo in skozme prebilo luknjo ter se razlilo v Vipavsko dolino. O meni so nastale različne pripovedke. Ljudem sem od nekdanj burilo domišljijo.

Vsak dan, skozi vse leto, me obišče veliko turistov. Redkokdaj mi je dolgčas, saj me hodijo ljudje občudovat, ko se vame zaganja južni veter in ko me prepihuje divja gorska burja, ko spomladi okrog mene zacveti pomlad v vsej lepoti in ko se jeseni listje odene v prelepe jesenske tople barve. Najbolj me razveseli živžav šolskih otrok, ki se pridejo učiti o meni. Samo tečejo mimo mene ali pridejo s košarico in tik nad mano naberejo slastnih rdečih gozdnih jagod. Včasih spomladi pod mano in mojim bratcem Malim oknom naberejo za svoje mamico šopek dišečih šmarnic ali modrih perunik. Pozimi gorniki v previsu pod mano postavijo jaslice in spet me ljudje obiskujejo.

Zanimivo je poslušati kramljanje turistov, ki gredo mimo mene po krožni otliški poti, se usedejo in okrepčajo z malico na klopci nad mano ali se dogovarjajo, katero pot bodo ubrali naprej proti Colu ali Predmeji.

Nekega dne pa se je po dolgem času zgodilo nekaj posebnega ...

Neki mladenič, Damjan Popelar, si je pozorno ogledal vrtačo v moji bližini. Postalo sem radovedno in pozorno. Neko čudovito zgodnje poletno jutro sem zagledalo, da umetnik v tisti vrtači gradi nekaj iz kamnja. Radovedno sem spremljalo gradnjo in nekega dne ugotovilo, da sta izjemen trud in vztrajnost umetnika rodila čudovito kamnito spiralo v vrtači, ki se na vrhu končuje s piramido. Je še niste videli? Domačini ji zaradi tipične oblike rečemo 'polž'. Pridite si nas ogledat, v tišini vas bomo pomirili in napolnili z novo energijo.

TINA POLANC, 5. r., OŠ OTLICA

Nagrajenci v skupini od 6. do 9. razreda devetletke

GORA JE ENA - NAM VSEM DODELJENA

Gora je ena - nam vsem dodeljena. Hm, kako (vsaj na prvi pogled) zapleten naslov. Sprva nisem vedela, kaj naj bi v zvezi s tem napisala. Pa vendar sem, potem ko sem razmišljala in razmišljala in doumela bistvo te misli.

Že nemalokrat sem si želela, da bi živela v mestu. Čimvečjem. Tam bi imela vse na doseg roke. Trgovino, bolnišnico, kino, celo diskoteke. S prijateljicami bi se zabavale, hodile v tako imenovan shopping, itd. Nato pa razmišljam dalje. Pomislim na Goro, na naš Col. Na kraj, kjer se v zraku vije vonj po sveže pokošeni travi, prijazen starček pa s svojim razmajanim traktorjem počasi napreduje po cesti. Pomislim, da je najbrž imel ta traktor že pred mojim rojstvom, pa starček še vedno ni obupal nad njim, saj ve, da se počasi daleč pride. Na drugi strani ceste dva psa bijeta krvav boj za zglodano kost in le tu in tam mimo zdrvi kak avtomobil, ki se v tem prijaznem okolju zdi kakor pošast, ki nikakor ne sodi sem. Pogledam skozi okno, dol, v Vipavsko dolino. To je eden najlepših razgledov na svetu, o tem sem prepričana! Opazujem Nanos, ki se, važič, bohoti visoko v nebo. Nato pogledam skozi okno na drugi strani sobe. Zagledam Križno goro,

ki stoji tam, skromno kot zmeraj. Res je le malo večji hrib, a je še vedno naša colska ljubljenska. Le kateri tepec bi to lepoto zamenjal z divjim življenjem v velemestu? No, razen mene, seveda. A prepričana sem, da bom nekoč tudi to prerasla. Nekje sem prebrala, da si obsojen na vračanje, če živiš na Gori. Ne bi se mogla bolj strinjati s to trditvijo. Res je, četudi se bom v daljni prihodnosti odselila nekam proč, sem prepričana, da si bom želela nazaj! Le redkokje, namreč, najdemo tako domač kraj, kot je naš Col. In le redkokje najdemo tako bogato naravno dediščino in preteklost, kot ravno na Gori.

Pomislim samo na to, koliko zgodb kroži o in na njej. Lep primer hrepenenja po domačem kraju so moji sorodniki, ki so se pred nekaj leti odselili v Kanado. Pogosto nam pišejo pisma in v vsakem pismu zasledimo neskončno hrepenenje po rodnem kraju. Moja daljna teta nikoli ne pozabi napisati: »Ne moreš si predstavljati, kako si želim, da bi se lahko vrnila na Col. A kaj, saj smo že stari, kaj bi se zdaj vračali, saj bomo tako kmalu umrli ...« itd..

Zahvaljujoč temu spisu - izzivu sem spoznala, kakšno srečo sploh imam, da živim na Colu. In res - Gora je ena, nam vsem dodeljena!

EVA ŠKVARČ, 8. r., OŠ COL

ZGODBA MOJE GORE

Ležim na travniku, poslušam šumenje trav in petje čričkov. Zadovoljno se prepuščam sproščujočemu ščemenju, ko sončni žarki božajo mojo kožo. Gora me ohranja mirno. Če sem razburjena, se zazrem v mogočni Čaven ali se samo dotaknem hrapavega lubja starega drevesa pred našo hišo in takoj se spet počutim spočito. Ponuja mi tudi zavetje, kadar v meni divjajo neurja in viharji. Vsaka gora ima svojo zgodbo. Zgodba moje Gore se nežno vije in prepleta med skalami, šumi v drevesnih krošnjah ...

» ... Morje je potonilo v kotanje in skale so se mogočno dvignile proti soncu. Rodila sem se. Iz dneva v dan v nove zarje sem vzhajala. Spominjam se prvega človeka. Stisnil se je v moje zavetje, ljubeče sem ga objela in ga varovala. Zarasla sva se v celoto. Dihala skupaj - kot eno bitje ... Zasišal se je smeh otrok v zavetju delavnih rok, prijaznih, skromnih staršev. Njihova moč me je prevzela. Postali so moji. Dokler se bo slišal smeh otrok, bom živa. Bodočnost Gorjanov je lepa in svetla. Vaša majhna in hkrati velika življenja me napajajo z veličino. Svojo hvaležnost vam kažem z gozdovi, travniki, prelepimi cvetovi ...«

Vem, da bom kmalu odšla v svet, vendar bom zgodbo svoje Gore vedno nosila v svojem srcu.

MANCA BRATINA, 8.r., OŠ OTLICA

PESEM GOZDARJEV

Od Predmeje do Kovka,
od Kovka do Trnovega,
od Trnovega do Lokvi...
Dan za dnem.

Z ukrivljenimi hrbti.
Dan za dnem.
Po gozdovih, temačnih, lepih.

Izmučeni, dan za dnem,
po gozdovih delamo.
Ko pade mrak,
resnici zrejo v oči.

Ob telesih izčrpanih,
a duši napolnjeni čiste vesti,
vemo, da se podnevi ne spi.

Ko mi bomo trudni zaspali,
gozdovi bodo sami ostali.
Šumeli bodo pesem veselo,
za naše večno spanje,
za naše lepe sanje.

Dan za dnem.

NEJC BLAŠKO, 9.r., OŠ OTLICA

 primorje

dan državnosti na predmeji

SPOMINSKA SLOVESNOST IN DAN DRŽAVNOSTI NA PREDMEJI

Sanda Hain

Ajdovsko-vipavska borčevska organizacija in Občina Ajdovščina sta tradicionalno skupaj pripravili osrednje občinsko praznovanje dneva državnosti v Tihi Dolini na Predmeji.

Pred osrednjo proslavo je potekala tudi komemorativna slovesnost – slabo vreme je tokrat obiskovalce izpred grobnice pregnalo pod šotor v Tihi Dolini, kar pa prav nič ni vplivalo na slovesno vzdušje, ki je vladalo med številnimi obiskovalci. Slovesnost v spomin na 367 padlih borcev, ki so pokopani v grobnici na Predmeji, sta z besedami oblikovala predsednik društva TIGR Marjan Bevk ter kronist Franc Černigoj. Marjan Bevk je preletel zgodovino svoje organizacije in poudaril pomen vrednot, ki so v sodobnem svetu skorajda izgubljene. Franc Černigoj pa se je s poetičnimi besedami spominjal dogodkov iz časov prvih slovesnosti ob grobnici. Slovesnost so s pesmijo pospremile članice Ženskega pevskega zbora Društva podeželskih žena Predmeja, ki so obiskovalcem ponudile tudi dobrote z Gore, ter šolarji z Otlice. Slovesno vzdušje pa so s svojim prihodom priredili tudi praporščaki ter partizani – člani Kulturno zgodovinskega društva Triglav. Podobna slovesna občutja so se nadaljevala tudi na osrednji občinski proslavi ob dnevu državnosti, z bogatim kulturnim programom in mnogimi nagovori. Pred govorniški mikrofoni so stopili: najprej predstavnica Krajevne skupnosti Predmeja, Zvonka Blaško, ki je vsem izrekla dobrodošlico; predsednik območne borčevske organizacije Ajdovščina – Vipava Božo Novak, z opominom na nekatere aktualne dogodke; predsednik veteranov vojne za Slovenijo Ajdovščina – Vipava Ivan Marc, ki je predstavil pomen članov organizacije v času 10-dnevne vojne, nato sta sledila slavnostna govora. Besede našega župana Marjana Poljšaka vam posredujemo v celoti. Predsednik Zveze združenj borcev, Janez Stanovnik, pa je v obsežnem govoru preletel čas od partizanov do globalnih težav sodobne družbe. Predvsem pa se je strinjal z vsemi prejšnjimi govori, da je problem sodobnega sveta izginjanje pravih vrednot. V kulturnem delu so sodelovali Tamburjaši iz Vipave, pod vodstvom Vlaste Lokar Lavrenčič, oktet trobil orkestra Slovenske vojske, interpret Andrej Turk, Moški pevski zbor Srečko Kosovel, pod vodstvom Matjaža Ščeka; imenitno in primerno ozadje zgodb pa so zopet priredili praporščaki ter predstavniki Kulturno zgodovinskega društva Triglav.

Slavnostni nagovor župana Občine Ajdovščina, Marjana Poljšaka:

Borke in borci, občanke in občani ter vsi ostali prisotni, čestitam vam za dan državnosti in želim, da poglobljeno doživljamo današnje prireditve, da bi obnovili in še bolj poglobili našo narodno zavest, našo ljubezen do Slovenskega naroda.

Veseli smo, ker Občina Ajdovščina praznuje dan državnosti skupaj z Združenjem borcev za vrednote NOB in je tako današnja proslava prepojena z duhom Narodno osvobodilne borbe ter da tako o državnosti slovenskega naroda razmišljamo skozi vrednote Narodno osvobodilne borbe.

Za sodelovanje in trud se zahvaljujem Združenju borcev za vrednote NOB ter vsem ostalim, ki pomagajo.

Moj prispevek k današnjemu razmišljanju bo kritična primerjava nekaterih vrednot Narodno osvobodilne borbe in revolucije, ki so se uresničevale po osvobodilni vojni v socializmu s primerljivimi vrednotami današnjega kapitalističnega sistema, katerim bom dodal predlog kako naprej.

Prva vrednota: Delu čast in oblast. V socializmu so bila primerno plačana enostavna, navadna, fizična dela. Tudi družine, v katerih sta oba starša delala takšna dela, so s skromnostjo in pridnostjo dovolj zaslužile, da so si lahko zgradile hišo, imele, vzgojile in tudi šolale otroke. Danes v kapitalizmu so ta dela premalo plačana, Slovenci se jih ne primejo, zato

Uvodni trenutki proslave ob dnevu državnosti in spominske slovesnosti komemorativne slovesnosti na Predmeji

Foto: Alenka Tratnik

se za ta dela priseljuje tuja delovna sila. Zgleda, kot bi kapitalistični sistem in kapitalistično javno mnenje imelo ta dela za manjvredna. To dogajanje štejem za izredno škodljivo, Slovenci vedno manj veljamo za pridne delavce. Upam, da se bo zgodil socialistični družbeni preobrat, da bodo ta dela dovolj dobro plačana, da jim bo nova politika dala čast in jih bodo opravljali tudi Slovenci. Ni moralnega in fizičnega obstoja našega naroda, če sami ne opravljamo vseh del, ki so nam potrebna za obstoj. Svetovna delitev del prinaša propad narodov in narodnih držav. Ni sprejemljivo mišljenje, da naj manjvredna dela opravljajo drugi – tako na nek način manjvredni narodi. Tudi ni sprejemljivo, da neki pol sužnji v Aziji ali Afriki pa tudi v Evropi preko svetovnega izkoriščevalskega kapitalizma delajo cenene izdelke za naše preobilje. Zase moramo delati sami! Nadalje so v našem kapitalizmu prav tako premalo plačana obrtniška dela in tudi resnične moralne ter materialne podpore politike tem delom ni. Tudi glede tega strokovnega kadra so nujne spremembe, ker bo brez njega naše gospodarstvo še bolj nazadovalo. Ne bomo premagali krize brez teh kadrov. Tudi visoko izobraženi kadri v tehniki so premalo plačani in se tudi zato za visoko tehnično izobraževanje odloča še vedno premalo mladih. Premalo plačano delo je dokaz, da je naš kapitalistični sistem narobe in da je potrebna nova socialistična politika, ki bo uredila pošteno plačilo za pošteno delo ter ljudi spodbujala k vsem vrstam dela.

Drugo geslo iz časov socializma, ki tudi izvira iz NOB: znanost je dana ljudstvu in za ljudstvo. V socializmu je politika ustvarjala pogoje in usmerjala mladino tako, da nas je vsaj polovica študirala poklice za izdelavo oprijemljivih izdelkov. Na fakultetah so nas učili kako bomo proizvajali, razvijali nove izdelke in tehnologije. Vsak profesor je sodeloval pri razvoju in tehnologiji vsaj z

Praporščaki so slovesnosti dali poseben pečat
Foto: Alenka Tratnik

ki jo razvoj v resnici ne zanima, zanima jo le oblast in denar. V občini Ajdovščina se trudimo, da bi razvili dejavnost izobraževalnega in raziskovalnega središča kot podporo za nove izdelke ter tehnologije za obstoječa in nova podjetja. To je pravi odgovor na gospodarsko in finančno krizo. Sedanja vlada govori z istim jezikom, kot mi na Ajdovskem in upamo, da bo resnično s sredstvi podpirala tako smer razvoja, da bo na primer tudi profesorje in raziskovalce na univerzah nagrajevala glede na sodelovanje z gospodarstvom. Če se to ne bo zgodilo, bomo padli še globlje v krizo in v tem primeru bodo lahko le državni socialistični ukrepi nove socialistične politike spremenili razmere v smer dejanskega povečanja nove dodane vrednosti.

Tretja vrednota, ki tudi izhaja iz NOB: država mora poskrbeti za obstoj in razvoj gospodarstva in za delo za zaposlene. Socialistična oblast je tako rekoč na prvem mestu skrbela za delovanje gospodarstva in za delo za vsakega državljan. Neuspešne vodilne je enostavno zamenjevala. Sedanja kapitalistična politika pa se spreneveda, da država nima kaj iskati v gospodarstvu. Posledično to zgleda kot da namenoma dopuščajo propadanje gospodarstva zato, da lahko prodira tuj – svetovni kapital in postopno kupuje naša podjetja. Znana je parola politike vsem nam znane določene stranke – smo na TV Slovenija slišali njenega nekdanjega ministra – slovenski nacionalni interes je zadovoljen potrošnik, vseeno je, če so trgovine in podjetja v lasti tujega kapitala. Kakšna žalost in kakšen moralni propad glede na geslo: na svoji zemlji svoj gospod. To je geslo stoletnega boja Slovencev, da bi dosegli gospodarsko suverenost. Kaj ti pomaga k tvoji zavesti o samostojnosti in državnosti, če imaš navidez samostojno državo, dejansko pa so tvoje nepremičnine ter kapital v tujih rokah. V tem smislu so tudi slovenski veliki lastniki kapitala in podjetij – tako imenovani tajkuni - pozitivni za slovensko neodvisnost dokler svojih podjetij ne prodajajo tujemu kapitalu. Upamo, da se to ne bo dogajalo. Želimo socialistični preobrat slovenske politike, ki bo čim prej ustavila prodor tujega kapitala. Prav NOB je dokaz, da je za upor vedno upanje. Tedaj so tujci prevzeli nadzor in uporabo vseh nepremičnin ter gospodarstva, pa ste jih partizani pregnali. Praksa socializma je dokaz, da je možno v največji meri sprožiti in pospešiti delovne moči ljudstva in naroda ter da se družba lahko tako organizira, da se za vsakega najde neko delo. Kapitalistični sistem ponižuje ljudi tudi s tem, da jih drži v brezposelnosti, kajti delo

enim podjetjem. Podjetja so bila v razcvetu in vsako leto se je skoraj v vsaki občini odprl nek nov obrat ali neka druga pridobitev. Skoraj vsako podjetje je imelo razvojni oddelek in razvijalo nove izdelke. Sedaj v kapitalizmu pa smo namesto otvoritev priča stečajem podjetij. Naša podjetja so večinoma opustila razvojne oddelke zaradi ozkosti dobičkolovstva kapitalizma in kapitalistov ter zaradi neustrezne podpore slovenske kapitalistične oblasti,

je pomemben del človekove istovetnosti in samozavesti.

Poglejmo socialistično in splošno geslo: mladina je naša prihodnost in ga primerjajmo z negativno vzgojo mladih v sedanjem kapitalističnem sistemu v Sloveniji. Tudi fizično delo je vzgoja. V socializmu je sistem vzgajal mlade tudi v mladinskih delovnih brigadah, pa tudi starši so nas v ustrezni družbeni klimi vzgajali tudi s fizičnim delom. Sedanji sistem pa namesto tega navaja mlade na sedenje pred računalniki, televizorji in bifeji, na potepanje in zabavo brez naporov. Tudi vzgoje mladih s telesno aktivnostjo in športom je bilo v socializmu neprimerno več kot je to v sedanjem kapitalizmu. Kapitalistična država raje kot športne vzgojitelje financira razne prodajalce megle, ki zavajajo mlade. Zvečer jim kapitalistični sistem na televiziji kaže ameriške kriminalne in druge filme, ki propagirajo surovost, tekmovalnost in nasilje, ne pa pozitivnih vrednot kot sočutje, solidarnosti, sodelovanje, zadovoljstvo partnerja in podobno. Nič ni slučajnega, vse je premišljeno, organizirano in plačano s strani agentur svetovnega kapitala. Kapitalistični sistem hoče mlade čim bolj pokvariti, da bi v čim večji meri zmanjšal njihovo možno upornost proti kapitalizmu. Ne samo mlade, tudi ostale želi sistem pustiti v negotovosti s toleriranjem nasilja tudi s tem, da zaposluje premajhno število policistov in predvsem, da nimajo kompetenc za ukrepanje ter pregon. V socializmu smo imeli red in tak red si želimo nazaj. Greh, ki ga je storila slovenska kapitalistična oblast s kvarjenjem mladine, je še večji kot greh, ki ga je storila z omogočanjem prodora tujega kapitala.

Napadel bom še znan kontrarevolucionarni izrek, da je socializem propadel, ker je ekonomsko neuspešen. Ne drži! Socializem so postopno zrušili v komunistično stranko, v mladinsko organizacijo in obveščevalno službo infiltrirani aktivisti s prikrito kapitalistično miselnostjo, strokovno in gmotno podprti od agentur svetovnega kapitala. Priznati si moramo, da je v Sloveniji na zvite načine zmagala kontrarevolucija in da tuja »inteligentna služba« spretno in s korupcijo obvladuje našo politično ter medijsko sceno. Ko bo dovolj velik delež Slovencev to razumel in upošteval, je možen upor proti vplivu svetovnega kapitala pri nas in proti njegovim slovenskim sodelavcem - kolaborantom. Vrednote narodno osvobodilne borbe in revolucije nas bodo pri tem vodile. Mi verjamemo v obstoj slovenskega naroda, verjamemo, da je v najbolj narodno zavednih Slovencih skrita velika moč, ki si je danes niti ne predstavljamo, ki pa se bo razvila, ko dozori čas upora. Svetovni kapitalizem je proti naroden, želi čim bolj razbiti narod kot celoto in zmesti posameznike, da bi zmanjšal možnost upora proti sebi. Nasprotno pa je socializem zaveznik obstoja narodov – je naše upanje za prihodnost.

Borke in borci NOB, zahvaljujem se vam za vašo borbo nekoč in za vaš zgled mladini v sedanjem času. S skupnim bojem bomo preprečili, da amerikanizacija in kapitalistična nekultura ne bodo izrinile vrednot NOB in drugih slovenskih narodnih vrednot iz javnega življenja v Sloveniji. Še več, trudili se bomo, da se čim večji del slovenskega naroda zave kritičnega stanja, doume nujnost sloge in da bo pripravljen na čas upora proti tujemu kapitalu in slovenskemu hlapčevstvu tujim interesom.

Naj živi boj za vrednote Narodno osvobodilne borbe, naj živi bratstvo s slovanskimi narodi, naj živi slovenski nacionalni interes, naj živi boj za obstoj slovenskega naroda, naj živi slovenski narod.

simpozij slovenija, odprta za umetnost

17. MEDNARODNO SREČANJE SLIKARJEV NA SINJEM VRHU

Alenka Tratnik

Od 29. junija do 4. julija letos je na Sinjem vrhu potekal likovni simpozij Slovenija, odprta za umetnost. 17. srečanje je 22 ustvarjalcev iz sedmih držav izzvalo s podnaslovom Druga narava. Tradicionalno likovno delavnico so letos nadgradili s predavanji o aktualnih temah v likovni umetnosti.

17. izvedba srečanja Slovenija, odprta za umetnost, ki poteka na Sinjem vrhu nad Ajdovščino, dokazuje, da ima projekt trdne temelje. Nedvomno je imel njegov ustanovitelj Klavdij Tutta pred 17-imi leti srečno roko že pri izbiri same lokacije, prav tako pa tudi pravo zasnovo. »Dejstvo je, da se take zadeve lahko kakovostno odvijajo samo tam, kjer je preplet mednaroden. Mi bomo še večji narod, ko bomo odprti tudi za druge navdihe. Tedaj bo naša substanca vredna veliko več,« je ob robu letošnjega srečanja z dobrimi željami za prihodnost poudaril Tutta, ki se je od same organizacije srečanja sicer odmaknil. Njegovo pot nadaljuje ekipa, v kateri so svoje moči združili umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, David Ličen in Polona Kunaver Ličen ter družina Hieronima Vidmar, ki umetnike že vsa leta gosti na Sinjem vrhu.

Prav ta ekipa je tradicionalno delavnico letos nadgradila v simpozij s predavanji o aktualnih temah v likovni umetnosti. K sodelovanju so povabili teoretike in likovne ustvarjalce Bogoslava Kalaša, Sergeja Kapusa in Zdenka Huzjana. »Delovno druženje likovnih ustvarjalcev smo želeli dodatno osmisliti, da bi še bolj izostrili osebno senzibiliteto posameznika in usmerjali njegova razmišljanja. Gostje so s svojimi razmišljanji osvetlili predvsem vlogo

Utrinki z zaključnega srečanja

Foto: Alenka Tratnik

umetnosti in umetnika v današnjem času. Likovna umetnost vselej živi v času in prostoru in potuje skozi čas in prostor,« pravi Anamarija Stibilj Šajn, ki srečanje umetniško vodi.

Podnaslov letošnjega simpozija je bil Druga narava. Organizatorji so želeli, da bi ustvarjalci razmišljali o avtorski interpretaciji narave, posebej te, ki jim je bila dana od blizu na Sinjem vrhu. Druga narava pa hkrati pomeni tudi uporabo drugačnih medijev, ki jih avtorji vključujejo v svoje likovne nagovore ob klasičnih izraznih pripomočkih. Na letošnjem srečanju so sodelovali Johann Jascha iz Avstrije, Skender Bajrović iz Črne Gore, Irena Gayatri Horvat, Ivan Balažević, Jelena Dabić in Josip Zanki iz Hrvaške, Donatella Pelizzari, Gianni

Udeleženci so se z malimi formati predstavili tudi v Lični hiši v Ajdovščini

Foto: Alenka Tratnik

Borta in Gianfranco Sachetti iz Italije, Nikolaj Mašukov iz Rusije, Jelena Galik Mitrović iz Srbije ter David Ličen, Denis Senegačnik, Igor Pustovrh, Jože Slak - Đoka, Lojze Kalinšek, Nika Zupančič, Polona Kunaver Ličen, Polona Petek, Rudi Skočir, Simon Kastelic in Zdenko Huzjan iz Slovenije. Avtorji se z malimi formati predstavljajo v galeriji Lična hiša v Ajdovščini, večja slikarska dela pa bodo, skupaj s katalogom, na pot po slovenskih galerijah odšla v decembru.

umetniki za karitas 2009

'DAJ NAM DANES NAŠ VSAKDANJI KRUH'

Edo Pelicon

Na Sinjem vrhu je sredi avgusta potekala že 15. likovna kolonija Umetniki za karitas. V okviru likovne kolonije so, kot je že običaj, pripravili dan odprtih vrat. Umetnikom, ki so na Sinjem vrhu ustvarjali že cel teden, so se pridružili tudi drugi, ki so darovali svoja dela, tako da so lahko obiskovalci občudovali precej več kot sto likovnih stvaritev. Tudi obiskovalcev je bilo veliko, saj je dogodku dodala posebno težo prisotnost koprskega škofa Metoda Piriha.

Uvodoma so mladi z Gore (pod mentorstvom nepogrešljive Ivice Vidmar) uprizorili igrico o družini, kjer oče zaradi recesije izgubi službo. Nasploh je bilo veliko govora o odpuščanju delavcev, saj je tudi letošnji namen dobrodelnice kolonije pomoč družinam, ki so se zaradi krize znašle v težkih razmerah. Tudi vsi trije slavnostni govorniki, koprski škof Metod Pirih, župan Marjan Poljšak in ravnatelj Škofijske karitas, sicer otliški župnik Matej Kobal, so se osredotočili na aktualno temo, ki jo še najbolj ponazarja četrta priprošnja iz očenaša, 'Daj nam danes naš vsakdanji

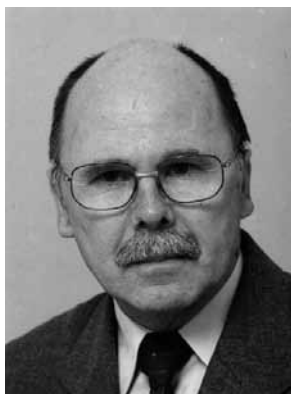

Utrinki z letošnjega dneva odprtih vrat
Foto: Edo Pelicon

kruh', ki je tudi moto letošnje kolonije. O kruhu je v stihih govoril tudi pesniško navdahnjeni slikar Janez Medvešek, ki je ob baritonistu Marku Kobalu in citrarju Tomažu Plahutniku poskrbel za kulturni program.

Slikarje in njihova dela sta predstavili vodja kolonije Jožica Ličen in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Delež domačih umetnikov je bil na letošnji koloniji občuten, saj so na Sinjem vrhu ustvarjali Lucijan Bratuš, Silva in Azad Karim, Silva Copič, Primož Breclj ter Tea Curk Sorta. Nasploh je bil dan odprtih vrat v znamenju jubilejev – 15. kolonija, 150. priložnostna razstava, pa še na gostitelja, Hieronima Vidmarja, so se ob abrahamu spomnili in Marku Kobalu družno pritegnili pri tisti znani 'Kolikor kapljic ...'

»Veliko lepih slik je bilo postavljenih na ogled in veliko dobrih besed se je kot blagoslov čutilo med prisotnimi. 17 udeležencev in posebnih gostov ter 72 darovalcev je ustvarilo 136 likovnih del, katerih ocenjena vrednost znaša več kot 40.000 EUR. Kolikšen bo dejanski izkupiček, bomo še videli. V obliki slik in kipov so dela rojena, sedaj bodo dela začela potovati iz kraja v kraj in prenašati sporočila. Do oktobra si jih lahko še ogledate na Sinjem vrhu, v novembru bodo na Zemonu, potem pa Gorica, Ljubljana, Maribor, Mengeš, Trst, Mozirje, Portorož, Bovec ...« je pod jubilejno kolonijo z zadovoljstvom potegnila črto duša projekta in namestnica ravnateljice Škofijske karitas Jožica Ličen.

pogovor z gorjanom

ALOJZ LIKAR, BRGARSKI

Vprašanja za pogovor pripravil Miloš Likar

Bil je zadnji ponedeljek v avgustu, pred petdesetimi leti, ko je Alojz Likar, enajstletnik, odšel – dan pred začetkom pouka – v dijaški dom v Novo Gorico. Bilo je v tednu pred šagro. To je bila prva šagra, ki je pob ni preživel doma.

Bil je najmlajši od enajstih otrok, rojen 10. 6. 1948 v domači hiši – V Bregu na Otlici. Mama Elizabeta je bila gospodinja, ki je na majhni kmetiji skrbela za veliko družino; pri tem ji je z vso zavzetostjo pomagala teta Marija. Na kmetiji so imeli kravo in telička, eno ali dve ovci, ki sta družino oskrbovali z volno, in prašička, ki je pred božičem s kolinami poskrbel za domači praznik. Četudi s tako majhno kmetijo niso bili najbolj revni na Gori, je oče Franc, tako kot večina Gorjanov, delal od Tirolske, Istre, Gorenjske in še drugod, kjer se je dobilo delo, da je družina lahko preživela. Kljub nezavidljivemu gmotnemu položaju se je vseh sedem otrok šolalo (štirje so umrli v zgodnjih otroških letih, op.a.), kar je bilo za tedanje čase prej izjema kot pravilo. Pri tem jim je moralno in tudi gmotno pomagal stric Anton, ki je bil duhovnik.

Zgodnjo mladost je Lojze (tako ga vsi imenujejo, op.a.) preživel v domačem kraju, kjer je pasel krave in pomagal domačim pri raznih opravilih. Kot se spominja, je bilo treba zgodaj vstati in odgnati živino na pašo. Pa so bile muke zgodnjega vstajanja hitro poplačane, ko sta se dobila s prijateljem Izidorjem Oblevrškim. Ponavadi sta živino združila v eno čredo, potem pa zganjala vragolije, norčije in druge fantovske podvige. Krave, ki niso imele razumevanja za njuno pohajkovanje, pa po svoje. Zvečer je bila doma »pridiga«, ki je zalegla praviloma le do naslednjega dne.

S šolanjem je pričel na Otlici. Rad je hodil v šolo, ki se mu je zdela zanimiva s treh vidikov: pomenila je razvedrilo in oddih, saj je bil oproščen marsikdaj dolgočasnih hišnih in drugih kmečkih opravil; srečeval se je z vrstniki, pa tudi zvedel in naučil se je veliko novega, kar je bila zasluga učiteljic Lidije, Fani, Jožice in učitelja Milaneza, ki so z velikim potrpljenjem, zavzetostjo in doslednostjo učencem vlivali znanje v kombinaciji dveh ali treh oddelkov. Ker pa mu je učenje šlo dobro od rok, so se doma odločili, da bo kasneje nadaljeval šolanje tudi na srednji šoli.

Na Otlici pa je bila tedaj nepopolna osnovna šola, brez tujega jezika, ki je sicer bil pogoj za nadaljevanje šolanja na gimnaziji, zato je moral pouk od petega razreda naprej obiskovati v Novi Gorici. Bival je v dijaškem domu. V Novi Gorici sta stanovali tudi njegovi sestri, ki ju je ob nedeljah, v času popoldanskega izhoda, lahko obiskal. Tako je laže premagal domotožje. Spominja se, da je moral biti v dijaškem domu že pred začetkom pouka, v ponedeljek zadnjega avgusta. Naslednjo nedeljo pa je bila v vasi šagra, angelska nedelja, velik cerkveni in vaški praznik, ki

je vsem pomenil veliko doživetje. Hudo mu je bilo, ker je moral ravno takrat oditi v Novo Gorico, saj je bila prva šagra, ki je ni doživel doma. Naslednje leto je bilo že bolje. V dijaški dom je prišel še Marjan Flegarski, potem pa še Franc Gidljev. Preizkušali so svojo »gorjansko moč«, se imeli lepo in nekako samorastniško odraščali.

Gimnazijska leta v Novi Gorici so bila dokaj burna, zanimiva in polna izkušenj, ki jih mlad človek pridobiva v času dozorevanja.

Po maturi na goriški gimnaziji se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, na študij geografije in zgodovine. V času študija je dobil Prešernovo nagrado za študente, za študijo o Gori in njenih naravno-geografskih značilnostih. Prav to raziskovanje in kasneje še diplomska naloga sta mu odprli lepote Gore v vsej razsežnosti.

Ker je bila doma finančna stiska, je kot študent veliko delal. Najzanimivejše in tudi najbolj donosno je bilo delo na velesejmih. V Beogradu je delal na enem od takšnih sejmov. V enajstih dneh, delali so po petnajst ur na dan, je zaslužil toliko, da je lahko s tem denarjem živel tri mesece, pa še obleko si je kupil.

Po opravljeni diplomu se je zaposlil na Srednji šoli Venca Pilon v Ajdovščini, kot učitelj geografije in zgodovine. Najprej je celo razmišljal o tem, da bi se zaposlil na inštitutu v Ljubljani, saj mu je Prešernova nagrada odprla vrata v svet znanosti in bi na tem področju verjetno dosegel več. Že ob odločitvi za študij geografije in zgodovine je vedel, da se podaja v pedagoški poklic. Meni, da se je pravilno odločil, prizna pa, da je to delo mnogokrat težavno. Prav v pedagoškem poklicu se človek lahko veliko nauči od dijakov. Pravi, da so mu ti veliko dali, in upa, da tudi on njim. Že prvo leto poučevanja je postal razrednik. Edino izkušnjo s tega področja je imel, ko je videl delo svojega razrednika v gimnazijskih letih. Razrednik pa je po njegovem mnenju najpomembnejši na šoli. On namreč od vsega začetka vodi in usmerja dijake ter jim svetuje. Nemalokrat pa prevzame tudi vlogo advokata v zbornici. Ima neposredni stik z dijaki, starši ter ostalimi učitelji, zato je pomembno, da zna koordinirati te odnose. Kot razrednik in učitelj je s svojimi dijaki doživljal mnoge lepe trenutke, pa tudi bridke izkušnje. V času poučevanja je redno sodeloval kot mentor dijakom pri Gibanju znanost mladini, kjer so dosegali lepe rezultate na republiškem in državnem nivoju.

Pred šestnajstimi leti je postal pomočnik ravnatelja, po reorganizaciji Srednje šole Venca Pilon v zavod pa v.d. ravnatelja Poklicne tekstilne šole, po ponovni reorganizaciji pa je bil znova pomočnik ravnatelja. Nato je postal ravnatelj in v začetku novega šolskega leta nastopa že tretji mandat. Poleg šolskega dela je bil tudi vodja regionalnega aktiva geografov, delegat v republiški skupšči-

Brgarski – sestre in bratje na srečanju na Sinjem vrhu, po starosti od leve proti desni: Marija iz Ilirske Bistrice; Zora iz Trsta, poprej v Aleksandriji; Silva iz Nove Gorice; Mirko in Franc s Tirolskega; Davorina iz Münchna in Lojze

Foto: Arhiv Lojzeta Likarja

ni, član IS skupščine občine Ajdovščina, zadolžen za družbene dejavnosti, ter član in predsednik različnih komisij. Prav to sodelovanje z lokalno in širšo družbenopolitično skupnostjo mu je bila dobra osnova za vodenje šole.

Zaradi potrebe in izpopolnjevanja svojega znanja je uspešno zaključil šolo za ravnatelje, kot tudi podiplomski študij management v izobraževanju, kar mu pomaga pri vodenju in daje koristne napotke za sprotno reševanje konkretnih nalog.

Na svojo šolo, ki obsega programa gimnazija in predšolska vzgoja ter dijaški dom, gleda z ljubeznijo in ponosom. Pravi, da ima zelo dober in uspešen kolektiv in veliko pozornost posveča njihovem izobraževanju in izpopolnjevanju, saj le dober učitelj prispeva k razvoju dijakov in rasti šole. Rezultati ne izostajajo in uspeh na maturi in poklicni maturi jih dviga nad slovensko povprečje. V preteklem šolskem letu so imeli na Primorskem, poleg goriške gimnazije, edini »superzlate« maturanke (maturanke z vsemi možnimi točkami, op.a.). To seveda ni edino merilo, pravi Lojze, nekaj pa le pomeni.

V času ravnateljevanja ima dopusta bore malo, en teden na morju, sicer pa aktivno dela okoli domače hiše na Gori. Skoraj vsak dan je na šoli v Ajdovščini, kjer v počitniškem času veliko prenavljajo. Letos dokončujejo klimatizacijo šole in dijaškega doma, urejajo strokovne učilnice, postopno prenavljajo bivanjski del dijaškega doma ... Do začetka pouka morajo biti vsa dela zaključena.

Njegova navezanost na Goro je velika in se z leti še povečuje, zlasti z vedno novimi spoznanji, ki jih je dobil kot soavtor Krajevnega leksikona Slovenije, ki je izšel 1995, pa z raziskovanji za prispevke v časopisu Gora in v monografiji (zborniku) Mati Gora. Čaka pa ga še velika naloga, to je obsežnejši zapis o zgodovini Gore. To čuti kot obvezo do vseh ljudi, ki so delali, trpeli in ustvarjali, da je Gora živela in preživela. Tudi v spomin in zahvalo staršem, ki so s svojim odrekanjem omogočili svojim otrokom šolanje, jim privzgojili delavnost in ljubezen ter spoštovanje do zemlje, ki so jo v potu svojega obraza pridobili njihovi predniki. Zato Lojze vedno poudarja, da morajo biti travniki pokošeni, vrtovi in njive obdelani, gozdovi negovani, poti urejene. To je tudi glavni smisel in namen ohranjanja kulturne pokrajine.

Gora je doživela v zadnjih desetletjih velik razvoj. Ohranitev in gradnja osnovne šole, asfaltacija cest in vaških poti, ureditev telefonije, izgradnja vodovoda, nove možnosti za zaposlovanje in samozaposlovanje, pestro kulturno in družabno življenje ... ji dajejo veliko razpoznavnost med slovenskimi regijami. To pomeni, dodaja Lojze, da je v ljudeh veliko energije in se ni bati za prihodnost Gore.

Navezanost na Goro pa se kaže tudi v tem, da si je življenjsko sopotnico Katarino poiskal kar v domači vasi, hudomušno doda. Rodila sta se jima sinova Andrej in Matej in kmalu so se preselili v Ajdovščino. Ob vikendih in med šolskimi počitnicami pa so se vračali na Goro, skrbeli za domačijo, ki je po mamini smrti postala vikend. Od letošnjega leta pa je vikend ponovno postal živa domačija, z zadovoljstvom dodaja Lojze, saj zdaj tu biva sin Matej.

Za zaključek tega pogovora je Lojze dodal še zanimivost o svoji družini. Sestre in brata so odšli po svetu, tako da so se prvič srečali skupaj s starši šele na zlati poroki očeta in mame. Naslednje srečanje je bilo kmalu, na očetovem pogrebu, potem pa so se dobivali še na praznovanjih maminih okroglih obletnic. Po mamini smrti, pred petnajstimi leti, so se dogovorili za vsakoletna srečanja, z vsemi potomci, praviloma na Gori. Dogovor trdno držijo, le da bo letos srečanje na vikendu sestre Davorine v Bovcu.

štefan z ogljem

ŠTEFAN Z OGLJEM NA ŠTEFANOVEM BREGU

Edo Pelicon

Štefan Vidmar si je pred dnevi izpolnil dolgoletno željo – dokončati tisto, kar se ni izšlo daljnega leta 1952 – namreč na rodnem Sinjem vrhu skuhati oglje. Tedaj sta z očetom, Lojzetom Sinjevrskim, morda nekoliko pozno, še po angelski, na jesen, že postavila kopo, še preden pa sta jo prižgala, ju je presenetil prvi sneg, ki se je zadržal dlje časa. Zložen les iz kope so zato porabili kar za kurjavo v domači hiši ...

Štefan je kopo letošnjega avgusta postavil na istem mestu, ki se, po naključju, imenuje Štefanov breg. Tokrat je bila precej manjša, toda ravno pravšnja, da ima vse, 'kar imajo velike'. Že pred časom je očistil bližnjo 'mejo' in pripravil približno pet kubikov lesa. Izravnal je zemljo in uredil kopišče. Na sredino kroga je zabil več dolgih kolov, ki služijo kot 'dimnik', okrog pa v slojih zlagal polena, navznoter debelejša, proti obodu tanjša. Skratka, postopek, ki se že stoletja ni spremenil. Les je prekril z listjem, nanj pa nasul še plast zemlje, tako da je kopa dobila končno, 'kopasto' obliko. Prižig kope je Štefan izkoristil za družinsko slavo in nanj povabil sorodnike ter jim orisal postopek kuhanja oglja.

»Ko je kopa nared, se zraven zakuri ogenj, žerjavico pa se vsuje v odprtino na vrhu kope. Ko se razgori, se odprtino zasuje in pod vrhom s posebno palico izvrtiš luknje, oddušnike. Po dimu se spozna, kdaj se je les skuhal v oglje. Ko se iz oddušnikov začne valiti modrikast dim, se jih zapre in se jih izvrtiš za

Tako se je tudi na Štefanovem bregu kuhalo oglje

Foto: Edo Pelicon

eno ped nižje. In tako do konca« In na kaj je treba biti najbolj pozoren? »Največja nevarnost je seveda, da pride v kopo preveč zraka in se zato les v notranjosti vname. Potem dobiš namesto oglja pepel. Zraka, oziroma kisika, mora biti ravno prav, da les tli, da se kuha. Zato pravimo, da oglje kuhamo,« je razlagal Štefan, ki je seveda potem tudi ves čas bdel ob kopi. »Pogosto se zgodi, da se na določenem delu kopa vdre, saj ima že skuhanu oglje manjšo prostornino od lesa. Zato je treba tam določiti pripravljen les, ga ponovno posuti z listjem in zemljo.« Koliko pa je Štefan doslej oglaril? »V bistvu je to moja prva samostojna kopa. Že kot mulc sem očancu Lojzetu in starejšemu bratu Edvardu, ki sta bila oba zaposlena pri gozdni upravi, zelo rad pomagal pri oglarjenju v državnem gozdu. Kdaj sem tudi kakšno šolsko uro prešpical, da sem jima gledal pod prste in kaj postoril na kopišču, predvsem pa sem jima nosil moko in vodo,« se rad spominja Štefan. »To je bilo takoj po vojni. Potem sem se pri 'Gozdni' zaposlil tudi sam in leta 52 je nanoslo, da so me dodelili Klatežu s Križne Gore, ki je bil specialist za oglarjenje, in sva kuhala oglje tam Pri treh smrekah v Tisovcu. To so bile velike kope, oglje pa je šlo v Idrijo, za rudnik. Tedaj je bilo po Gori veliko kopišč, ko pa so v rudniku prešli na koks in plin, je oglarjenje hitro zamrlo.« Po nekaj dneh in prečutih nočeh je bilo oglje tudi na Štefanovem bregu skuhanu. Sledilo je še

Ob delu je teknila polenta

Foto: Edo Pelicon

zahtevno opravilo, razgrnitev kope. Kaj rado se zgodi, da se oglje tedaj, na zraku, vname in trud gre v nič. Zato se je Štefan oskrbel z dovolj vode in ob pomoči sina Igorja pravočasno polival žarišča na oglju. Na roko mu je šlo tudi vreme, saj je prav tedaj začelo deževati. »Dež ni dovolj, da bi pogasil oglje, če se vname. Spominjam se, da je bil nekoč oče prav na ta način ob prav vse oglje, še voz, s katerim naj bi oglje zvozil iz gozda, je zgorel. Zjutraj, ko je prišel do kopišča, so ostale samo še šine!« – »Kje pa ste na Gori dobili dovolj vode? Danes to ni problem, kaj pa tedaj? »Nosili so jo, vozili, največkrat pa so pri kopiščih izkopali take manjše kale, dneša zalizali

z ilovco, kamor se je potem natekla deževnica. Običajno je bilo te vode premalo, zato so si pomagali tudi z zemljo, ki pa je v našem gozdu tudi ni kaj dosti.« Štefan je pridelal tri do štiri kvintale oglja, zase preveč, za kakšen 'biznis' premalo, pa saj tudi kope ni postavil, da bi kaj zaslužil, pač pa da bi otrokom in vnukom v živo pokazal, s kakšno dejavnostjo so se včasih ukvarjali na Gori in da ne bi šlo vse v pozabo. Nenazadnje pa si je dokazal, da na večšine oglarjenja, ki si jih je

pridobil v mladosti, ni pozabil in da je končno skuhal oglje tudi sam. Je zadovoljen z izplenom? »Štelo se je, da iz enega metra drv dobimo en kvintal oglja. Kaj bom z njim? Ne vem, nekaj ga bom razdal, nekaj ga bom moral nekam spraviti. Razen za žar ga danes nihče ne rabi več.« Štefan tedaj še ni vedel, da so mu vnuki pripravili presenečenje – oblikovali so celostno podobo za sinjevrško oglje in Štefan bo tako lahko prijateljem razdal oglje v darilnih vrečkah z lastno blagovno znamko – Štefanov breg!

TRGOVINA Z DARILI

BETI HLADNIK s.p.

Goriška cesta 23 - C2, Ajdovščina

narava

TA MOJA SREDNJEČAVENSKA

Elvica Velikonja

Imate kaj, kar je od vseh, vam se pa zdi, da je najbolj vaše?
Imate pot, ki je od vseh, in se vam zdi, da je najbolj vaša?
Jaz jo imam. Najbolj moja je Srednječavenska pot.

Moja pot

Foto: Elvica Velikonja

To je tista pot, ki se začne pod zadnjim tunelom tam v Čavnu in bi rada Čaven objela. A je prekratka, zmanjka je in tako vzame v objem le njegov najlepši - vzhodni in južni del. Po tej poti rada hodim, najsi bom sama ali pa tudi ne. Sama hodim po njej zgodaj popoldne. Ko pridem iz šole in mojih še ni doma. Ali pa poleti, med počitnicami. Takrat grem po njej zjutraj. In rada hodim po njej zvečer in tja v noč. Takrat, ko že vsa hiša spi. Zamižim, še malo zamižim – in že sem tam. Na to pot vas vabim. Greste z mano?

Drobni belkasti cvetovi mrežolistnice

Foto: Elvica Velikonja

Pohitimo, da ne zamudimo cvetenja jetrnika

Foto: Elvica Velikonja

Počakajte me pri klopici, takoj pridem. Samo še tu pod cesto, k mrežolistnici (*Goodyera repens*) pogledam. Kaj zato, če še ne dehtijo njeni drobni belkasti cvetovi. Bom pa med borovimi iglicami poiskala njene prezimne, za kukavičevke neznčilne mrežastožilnate liste, ki ji dajejo ime. Zdaj pa le pojdimo. Da ne odcvetijo trobentice in jetrniki. Kar lep del poti skozi borov gozd nas spremljajo, zdaj, ko se je ravno začela pomlad. Potlej cvetenja ne bo več. Le značilni jetrnikovi listi nas bodo ob poti pozdravljali še vse poletje in tja v jesen, in skupaj z listi ciklame, z raznolikimi vzorčki po njihovi površini, zbuja našo pozornost.

Zakaj tako hitim? K slečniku (*Rhodothamnus chamaecistus*) se mi mudi. Tako lepe cvetove ima, a največkrat zamudim njegovo cvetenje. Tako hitro odcveti, da sem enkrat prezgodnja, drugič spet prepozna. Kot v opravičilo pa na jesen še malo zacveti – da pocvita, rečemo.

Tako lepe cvetove ima – slečnik
Foto: Elvica Velikonja

Edmundu Čibeju na obisk, zapisal, da mu tu, na Gori, tako rečejo. Pa še po skalnih razpokah se bom razgledala, da bom videla, če so avriklji (*Primula auricula*), skalni kamnokreči (*Saxifraga crustata*) in predalpski prstniki (*Potentilla caulescens*) še tam. Toliko alpskega rastja. Saj je, kot bi bili kje v Alpah. Vse te alpske vrste so se na skalnatih rastiščih in v mraziščih Trnovskega gozda ohranile kot ledenodobni relikti in ni ga kraja v Sloveniji, ki bi imel, razen Alp samih seveda, toliko alpskih vrst.

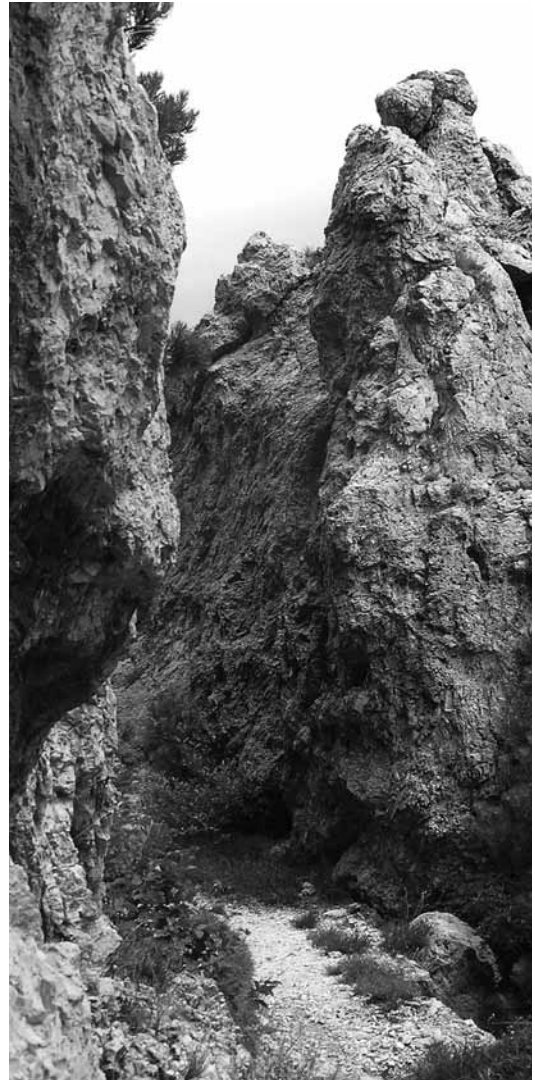

Joj, pa je res strmo. Kar za ta grm se bom prijela. Hvala, gola

Socvetje Hladnikove rože
Foto: Elvica Velikonja

vrba (*Salix glabra*), da si se mi postavila ob pot. Si se “na višjih gorah Kranjske” ob pot postavila tudi zdravniku in naravoslovcu J. A. Scopoliju? Prav on jo je namreč prvi opisal in tako se naši kraji ponašajo z njenim klasičnim nahajališčem.

Kam da rinem? Malo s poti, navkreber. Ja, strmo je, a verjemite, se spleča. Taki lepi grmički slečnika so tam zgoraj. In dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*) bi rada videla. Pri nas mu rečemo žižnjajn, in to že zelo dolgo. Saj je že Fran Erjavec, ko je hodil k našemu nadučitelju

Tu, med tema skalama, se bom pa kar ustavila
Foto: Elvica Velikonja

Tu, med tema velikima skalama, se bom pa kar ustavila. V skalno vdolbinico na levi je nekdo postavil kipec matere božje. Najprej vam bom pokazala hladnikovko (*Hladnikia pastinacifolia*). Naša imenitnica, ji radi rečemo. Kako tudi ne, ko pa se predstavlja kot edina rastlina slovenske flore, ki je sama v svojem rodu. Še bolj zamižim, da stečem skozi čas, v leto 1819. Tam zgoraj,

na Čavnu, vidim gospoda župnika Franca Hladnika, ki se sklanja k njej in jo ogleduje. Ne, te rastline pa ne pozna. Pa vidim prav? Je res Hladnik? Da ni to morda njegov učenec, mladi Henrik Freyer?

Poglejte, tudi obe košeničici, bolj pogosta svilnata (*Genista sericea*) in redka primorska (*Genista holopetala*) sta tu. Tam na tistem kamnu rasteta skupaj, druga v drugo se prepletata. Prvo je znanstveno prvi opisal naravoslovec Franc Xaver Wulfen. Na "pogled prelepo rastlino" je "še kar pogosto najdeval nekako na začetku junija, veselo cvetočo na gorah med Opčinami in Trstom." Drugo, primorsko, pa je prav na Čavnu nabral prvi vrtnar ljubljanskega botaničnega vrta, Andrej Fleischman. Zato je Čaven njen rojstni kraj, ali kot rečemo po botanično - njeno klasično nahajališče. Zraven košeničic raste ves zveržjen grmiček alpskega volčina (*Daphne alpina*). Še skloniti se mi ni treba, samo malo se nagnem in že vonjam omamno dišeče cvetove, ki so se razcveteli med majhnimi, polsteno zelenimi listi. Alpski volčin je prebivalec kraških gora, pa nam ime tega ne razkrije.

Poslanka bogov - Iris ji je podarila svoje ime
Foto: Elvica Velikonja

Ni lahko zapustiti tega svetišča. Dokler se ne spomnim, kaj vse je še pred menoj. Potlej pohitim. Mimo votlinice pod obokom skale, ki je narejena kot nalašč, da nekdo vsako leto ob božičnem času vanjo postavi jaslice. Mimo tistega trohnečega debla, ki vsako leto znova gosti navadne ženiklje (*Sanicula europaea*). Pa mimo odcepa za na Čaven in – zastane mi korak. Z neba se po mavrici spušča poslanka bogov – Iris ji je ime. Svoje ime podarja rožam, ki rastejo tam pod potjo. In že je ni več. Odšla je, da pospremi duše umrlih žena v kraljestvo mrtvih. Drugačen, "moški" pomen, dajo tem rožam s prelepimi cvetovi Slovani. Perunike naj bodo, po slovanskem gromovniku Perunu.

Nikar prepira. Saj vabljevih cvetov perunike nimajo zaradi nas, ljudi, pač pa zaradi žuželk, ki jih oprahujejo. Polno je načinov, s katerimi žukocvetne rastline privabijo oprahujevalce. Ene privabijo z vabljevim vonjem žuželke v prave pasti, iz katerih lahko pridejo šele, ko cvet oprahujejo. Pa niti sladkega nektarja jim ne nudijo v zahvalo. Posebno zanimiva so mačja ušesa, katerih cvetovi posnemajo muhe, čmrlje, čebele, ose, vrh tega pa izločajo podobne dišave kot samice omenjenih žuželk. Obisk samčkov teh žuželk jim je zagotovljen. Drobceni cvetovi ivanjščic, kamilic, arnike, ... so za žuželke neopazni. Zato združijo svoje cvetove v koške, tako da so vsi skupaj videti kot en cvet. Pri perunikah pa je prav obratno. En sam cvet se nam zdi kot socvetje. Tako ta lep someren cvet s tremi notranjimi pokončnimi in tremi zunanji povešenimi lističi privablja žuželke k sebi z vseh strani.

Zapustim perunike – travnolistne (*Iris graminea*) in ilirske (*Iris pallida* subsp. *illyrica*), in grem tja na konec, do melišča. Postojim.

Kam naj grem najprej?
Po melišču navzgor?
Po skalah navzdol?
Poldrugo stoletje nazaj?

13. julij, leto 1866. O, kakšna gospoda hodi tu po čavenskem pogorju. To bo gotovo sam baron Nikomed Rastern. Po melišču in kamnitih travnikih se ogleduje. Glej ga, zlomka, alpski glavinec (*Centaurea alpina*) je našel, novo vrsto za rastlinski svet Kranjske in Primorja. Čez dosti, dosti let bo ta primerek še zmeraj skrbno shranjen v njegovem herbariju v Prirodoslovnem muzeju Slovenije.

30. junij, leto 1966. Čaven spet gosti ljubitelje rastleinstva. Tudi naš botanik Tone Wraber ter dr. Hans Pittschmann in dr. Herbert Reisingl, botanika iz Innsbrucka, so med njimi. Eden izmed insburških dvojčkov, kot jima rečejo, se je odpravil po melišču navzgor. Zdaj se vrača, tudi on z alpskim glavincem v roki. Toda ta primerek bo odšel z njim, v Avstrijo.

25. maj, leto 2004. Po melišču navzdol grem. Od daleč pusto melišče od blizu oživi. Na vsakem koraku je kaj zanimivega: veliki šopi endemične kranjske bilnice (*Festuca spectabilis* subsp. *carniolica*), ki je bila prav na Čavnu prvič najdena, naša imenitna hladnikovka, skalni mleček (*Euphorbia triflora*), ki ima v Sloveniji le tu svoj dom, lepe blazinice Jacquinovega bodičnika (*Drypis spinosa* subsp. *jacquiniana*), ob strani melišča pa bohotni grmi alpskega volčina, ki so ravno razprli svoje mlečno bele cvetove, da diši daleč naokrog. V skalovju ob melišču se soncu nastavljajo grmički primorske košeničice, tako številni in bogati, da je v hipu pregnana bojazen, da bi morda ta košeničica izginila iz še edinega nahajališča v Sloveniji. In tam, že skoraj čisto na dnu, na travnato-kamnitem »otoku« sredi melišča, daje črni bor zavetje - alpskemu glavincu. Glasno navdušena sem in v tem poletju bom še večkrat tu.

Čudovito modra socvetja navadnega bodoglavca

Foto: Elvica Velikonja

Zdaj pa grem še gor, na tisto lepo runičko.

Zgodnja, zgodnja pomlad je. Med rjavo travno rušo kot majhna sončeca sijejo cvetovi Tommasinijevega prstnika (*Potentilla tommasiniana*).

Še malo počakam, da zacveti dišeči volčin (*Daphne cneorum*). Kar sklonila se bom, ga očistila travne ruše in vonjala opojno dišeče rožnate cvetke. Začenja se poletje. Najbolj bodejo v oči čudovito modro obarvana okrogla socvetja navadnega bodoglavca (*Echinops ritro*).

Zrelo poletje. Bratinski košutnik (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*) je odcvetel in poskrbel za potomstvo. Tam, kjer so bili prej cvetovi, so zdaj glavice s številnimi semeni.

In tu se naša pot po vzhodnem pobočju Čavna konča. Samo še “okrog vogala” pogledam. Kaj neki je tam zadaj? O, kar usedla se bom. Tu je tako toplo. Iz bolj mrzlega “gorskega sveta” smo se, kar naenkrat, preselili v bolj topel, “kraški svet”. Tu je, kot bi bila v tisti knjigici dr. Toneta Wraberja, *Rastline od Krasa do morja*. Koliko znank. Kar poklepetale bomo. Najbolj se mi v ogled ponuja jesenček (*Dictamnus albus*). Pomenila se bom že s tabo, pomenila, božala te pa ne bom. Še manj trgala. Že vem, kakšne grde lise pustijo na koži tvoja eterična olja. Kraševac ruj (*Cotinus coggygria*) je tudi tu. In šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*), rešeljika (*Prunus mahaleb*), Jacquinov ranjak (*Anthyllis montana* subsp. *jacquinii*), razkrečena rutica (*Ruta divaricata*), koromačnica (*Ferulago campestris*), liburnijski šetraj (*Satureja montana* subsp. *liburnica*), beli pelin (*Artemisia alba*), avstrijski gadnjak (*Scorzonera austriaca*)...

Ne, ne. Vsega je preveč. Preveč za en sam večer. Pa samo v tla sem gledala, se le z rastlinskimi prijateljicami menila. Sploh nisem opazila, kako se s poti pogled lepo odpira na Goro, v Reber pod njo, na vso Deželo in čez Kras tja do morja.

Saj bom še prišla. Še večkrat. Zdaj bom pa kar pustila, da me vzame noč.

5. pohod nanos - triglav

5. POHOD NANOS – TRIGLAV V DEŽJU IN ZIMSKIH RAZMERAH

Valter Likar, vodja pohoda

Spoštovani!

Sporočam vam, da smo pripadniki Območnega združenja veteranov vojne za samostojno Slovenijo ter pridruženi člani za vrednote NOB občin Ajdovščina in Vipava uspešno izvedli **5. spominski pohod na relaciji NANOS (Vojkova koča) – TRIGLAV**

Cilj pohoda je ohranjanje spominov na dogajanje v letih od 1941 do 1945 in 1990 ter 1991.

Peti tradicionalni pohod smo izvedli pod geslom:

»**PO POTEH SPOMINOV IN OPOMINOV 1941 – 1945 TER 1990 – 1991**«.

Pohoda, ki je potekal od ponedeljka, 06. 07, do sobote, 11. 07. 2009, z zaključkom na Pokljuki, se je udeležilo 14 pripadnikov obeh organizacij združenj občin Ajdovščina/Vipava. Med pripadniki sta sodelovali (tako kot vsako leto) tudi dve dekleti, tokrat **Adrijana Furlan** in **Zmaga Pergar** iz Lokavca, ter naš najstarejši pohodnik **Anton Kreševc** (73 let) iz Kamenj. Že drugič zapored nas je vso pot spremljal tudi g. **Ivan Saksida** s TV-VITEL, ki s srčnostjo in predano-

stjo skrbi, da je med pohodom zabeleženo vse, kar je za tako ekstremen pohod pomembno (od težkih trenutkov premagovanja naporov, žuljev, narave, romantičnosti ... do veselja, solza sreče in radosti)! V prvih dveh dneh je za nas z logistično oskrbo skrbel naš že dolgoletni spremljevalec, **stotnik Vinko Kovač**, prav tako iz Lokavca. Za vodenje pohoda, za varno pot pohodnikov pa sem poskrbel, tako kot prejšnja leta, **vojaški gornik, st. vodnik Valter Likar**. Ostali pohodniki so bili še: **Stanislav Rovtar – Staško iz Kamenj; Silvan Kompara iz Dolge Poljane; Benjamin Purger iz Malovš; Aleksander Likar iz Vipave; Milan Marsetič iz Vipave; Miloš Švagelj iz Lož; Marijan Vidmar s Kovka; praporščak Srečko Kodrič s Predmeje in Borut Fras**.

Letošnji pohod je bil že peti zapored in tako za nas jubilejni. Tako smo si pohodniki omislili svoj znak in vezeni našitek. Ravno tako smo, tako kot se za obletnico spodobi, izdelali svoj pohodniški prapor, ki smo ga prvič razvili in iz rok predsednika **OZVVS g. Ivana Marca** in predsednika **ZB NOB tov. Boža Novaka** iz občin Ajdovščina/Vipava prevzeli na vrhu Nanosa, pri Vojkovi koči (natančneje, pred obeležjem iz osamosvojitvene vojne za samostojno Slovenijo)!

Našitek ob jubilejnim pohodu

Foto: Valter Likar

POTEK POHODA

Že uvodoma lahko povem, da nas je vse dni pohoda spremljalo slabo vreme z neverjetno vlažnostjo ozračja, dežjem, nevihtami, debelo točo ter z močnim sneženjem in snegom v visokogorju. (Nekaj podobnega se nam je dogodilo že pred petimi leti, v prvem pohodu!) Ravno zaradi visoke vlažnosti ozračja smo skoraj vsi dobili že v prvem dnevu žulje in otiščance.

Pohod smo s kratkim kulturnim programom pričeli v ponedeljek, 06. 07. 2009 ob 06.00, na vrhu Na-

Pred spomenikom heroju Janku Premrlu Vojku

Foto: Valter Likar

nosa, pred Vojkovo kočo. Slavnostni govornik, predsednik OZVVS Ajdovščina/Vipava g. Ivan Marc nas je prvi nagovoril in pozdravil. Sledil je govor predsednika ZB za vrednote NOB tov. Božo Novaka ter pozdrav g. podžupana Občine Vipava **Bogdana Godniča** z Goč. Sledilo je razvitje in primopredaja prapora vodji pohoda. Vodja pohoda Valter Likar je nato prapor častno sprejel iz rok obeh predsednikov združenj in ga predal svojemu praporščaku. To čast je sprejel

pohodnik Srečko Kodrič s Predmeje, njegov pomočnik pa je bil Marijan Vidmar s Kovka. Pohodniki smo se poklonili pred vsemi tremi obeležji in spomeniki na Nanosu (iz osamosvojitvene vojne, tigrovcem in narodnemu heroju Janku Premrlu – Vojku). Še zadnji znak za štart je dal vodja pohoda in vrisk Adrijane. In dolga pot se je pričela ...!

Pot nas je v prvem dnevu vodila mimo domačije pri Abramcu, k tamkajšnjemu spomeniku padlim v drugi vojni, kjer smo se z minuto molka poklonili njenim žrtvam. Po dobri uri hoje nas je že navsezgodaj pričakala gospodinja Abramove domačije s kavo, ga. Jež. Po kratkem predahu smo nadaljevali mimo Blažona in Farmanc v Belo. Tu so nas zopet pričakali domačini in nas postregli s slastnimi dobrotami. Sledil je prvi močan dež ter strm vzpon v vas Višnje in na Col. Nadaljevali smo po cesti na Kovk, do domačije našega pohodnika Marijana Vidmarja. Privoščili smo si daljši počitek s kosilom, ki nam ga je pripravil Valter Furlan (mož Adrijane) s svojimi domačimi.

Pot nas je naprej v zelo soparnem vremenu vodila skozi Otlico do Predmeje. Pri tamkajšnji grobnici nas je sprejelo okrog 30 domačino-

Pri grobnici na Predmeji
Foto: Arhiv Valter Likar

nov (večinoma starejših), g. predsednik OZVVS Marc Ivan in župan Občine Ajdovščina **Marijan Poljšak**. Sledil je nagovor župana in predsednika ter položitev šopka rož h grobnici, ki jih je kar med potjo nabrala naša pohodnica Adrijana. Slednja nam je tu tudi prvič zrecitirala našo pohodniško pesnitev.

Nadaljevali smo skupaj z občani Predmeje do (na novo odprte) gostilne **Pr' Žipani**, kjer so nam postregli s čajem in hladnim narezkom. Sledil je odhod skozi Tiho Dolino čez Korenino in pod Golaki v kočo na Mali Lazni. Pozno pod večer sta nas tu sprejela oskrbnika koč, ga. Andreja in Zmago, tu je bil zaključek prvega dne. V prvem dnevu smo hodili skupaj kar celih 14 ur, kar je veliko preveč in je zahtevalo veliko več napora kot običajno. Zato tudi žulji niso manjkali.

Za presenečenje sta najprej z obiskom poskrbela Emil Velikonja in Slavko Vidic s Predmeje, kmalu za njima pa še Roman Blaško (ravno tako s Predmeje), ki se je ravno vračal z lova! Roman nam je tudi lepo zapel nekaj domačih, saj ima več kot odličen glas in posluš. Spomnim se, ko nam je lansko leto (ko sem ga klical z vrha Triglava) zapel kar po telefonu. Ko sem ga vprašal, kje se nahaja, ko tako prešerno na ves glas poje, je odvrnil: »*Sem pred pultom sredi Mercatorja v Kranju!*«

Drugi dan

Zopet dež, ki napoveduje nič kaj lepo vreme.

Pot nas vodi z Lazne na Lokve in v Čepovan. Pri večini se že začnejo kazati prvi krči, zato na vaškem postajališču organiziram izvedbo skupinskih razteznih vaj. Vsi so mi hvaležni, saj v

nekaj trenutnih napetost v mišicah popusti, mi pa kar naprej: Čepovanska vrata – Most na Soči – ob jezeru, kjer prične silovito grmeti in treskati. Nato še hujši dež. Nadaljujemo do Tolmina in v Tolminska korita. Tu v prijetni koči zaužijemo kosilo in dobrote tolminske kuhinje. Od tu naprej se nam pridruži vodja lovske družine Tolmin, g. Iztok Kozorog, s kolegom, ki nas pospremita po dolini Tolminke mimo Javorce na planino v Pologu, do koč pri izviru Tolminke, kjer prenočimo. Spremljevalec, stotnik Vinko Kovač iz Lokavca, ki nas spremlja vseskozi do konca drugega dne, se poslovil od nas. Tukaj se namreč konča pot za avtomobile, mi pa otovorimo težke nahrbtnike in odrinemo k lovski koči. Ker vsi ne moremo spati v isti koči, pohodnike razdelim v dve skupini. Tisti, ki imajo žulje in preveze, ostanejo z menoj v spodnji koči, ostali pa s pomočjo vodnika odrinejo prek plazu višje (cca. 25 min. hoda) v drugo koč. V toku večera in noči se razbesni pravo neurje. Izvir Tolminke s tolmini, ki je v neposredni bližini koč (le dobra dva metra stran) močno narašča, a k sreči dere naprej.

Tretji dan

Ker do koč pod Bogatinom ni več hudo daleč, nas naslednji dan pot popelje že v visokogorje. S seboj tako vlečemo vso kramo za več dni.

Ker je zopet slabo vreme (megleno, oblačno in mrzlo), le kakih 10 stopinj, na pot odrinemo okrog 06.20. Že po nekaj metrih se nam pojavijo prve težave. Zaradi močnega naliva ponoči so izviri podtalnice Tolminke močno poplavili polje, tako da z iskanjem prehodov izgubimo kar nekaj časa. Po nekaj sto metrih, ko že mislimo, da smo iz hudega

Navkreber, pred nami so Prehodci
Foto: Valter Likar

mimo, še večja težava. Prečenje melišča pod Mohavščkom je zaradi naraslih vodotokov skoraj nemogoče. K sreči naša planinska pot in melišče potujeta v isti smeri, zato nam s skrajnimi napor, 500 m višje, le uspe prečiti deročo vodo, preko velikih skal in balvanov.

Uspem najti našo pot in kmalu smo pri kolegih v drugi koči. Oprtamo se in ob melišču odrinemo v kot pod meliščem gore velikega Mohavščka. Visoko v začetku melišča prečimo desno pod skalnato polico. V poraščeni skalni plošči se v tako imenovanih 'ključih' po mulatjeri vzpenjamo proti prelazu Prehodci!

Zopet nevihta z vetrom in dežjem, ki v nekaj minutah prične zmrzovati. K sreči nas do vrha loči le nekaj deset minut. Temperatura se spusti na nič stopinj.

Na vrhu je svet položnejši in nas pripelje mimo bivših italijanskih kasarn za Lepočami. Oddahnemo si, nato pa se brez dežja vzpnemo na Bogatinsko sedlo. Na sedlu nas pričaka gosta megla, in čeprav smo v večini vsi izkušeni planinci, nam ta v začetku povzroči kar malce težav z orientacijo. No, vendar je zbranost na prvem mestu in kmalu smo zunaj megle na poti proti koči pod Bogatinom. Tukaj se na naše presenečenje srečamo z eno izmed skupin pohodnikov Ankaran

– Triglav. Pristrčno se objamemo in si stisnemo roko. Prišli so čez planino Razor. Ostale skupine so nekaj minut naprej, že proti Triglavskim jezerom. Sledi kosilo pri gospodnji Anici in zgodaj popoldan premik do koč pri Triglavskih jezerih.

Tu se srečamo z ostalo skupino pohodnikov Ankaran – Triglav in s **predsednikom ZVVS, g. Janezom Pajerjem**.

Pristrčno nas sprejmejo. Zunaj pa kot za stavo prvič posije toplo sonce.

Po krajšem predahu se pred koč zberemo vsi pohodniki, tako Nanos kot Ankaran. Med seboj se pomešamo in izmenjamo dogodivščine s prehojene poti. Veselje je nepopisno. Nato sledi kulturni program z nagovorom predsednika Pajerja in POBRATENJE PRAPOROV obeh skupin. To izvršiva poveljnika ekip Nanos in Ankaran. Nato sledi predstavitev našega praporja in druženje še pozno v noč. Za humor skrbi naš pohodnik Benjamin Purger iz Malovš.

Četrty dan

Proti jutru, okrog 3.00 zjutraj, se razbesni nebo s hudo in debelo točo (1,5cm). Pokanje je tako silovito, da nas večino prebudi. Nato še nekaj poležavanja in ob petih smo že vsi pokonci.

Skupaj s pohodniki Ankaran – Triglav v naslednjem dnevu krenemo po dolini jezer čez Hribarice, mimo (na veliko žalost) porušene koč na Doliču – do doma Planike.

Po dolini Triglavskih jezer je vse belo od sodre in snega. Jezero v Ledvici je četrtno pod velikim zametom snega. Tudi dele poti prečimo po debelih zaplatah snega. Postaja vse hladneje in brez rokavic skoraj ne gre več. V nekaj trenutkih se nebo skoraj popolnoma zapre in na vrhu Hribaric že sneži. Razmere postanejo popolnoma zimske. K sreči sneg ne zmrzuje in se le stežka oprijema skal. Po naporni uri hoda in strmega vzpenjanja na koncu Hribaric le posije sonce. Vendar nas pri tem čaka izredno nevaren in zasnežen strm spust, s Hribaric proti Doliču. Opravimo ga z veliko

Na vrhu Triglava, tu so se nam pridružili tudi Ankarančani

Foto: Valter Likar

mero previdnosti in vsi srečno prispemo do križišča poti za Dolič in Dom Planika. Od tu se nam odpre zastrašujoč pogled na popolnoma uničeno koč na Doliču. Letos v januarju mesecu jo je ogromen plaz s Kanjavca popolnoma odnesel, polomil in razpolovil. Z grenkim priokusom smo strmeli v ruševine in se spomnili, da smo še lansko leto v njej prenočili. Zares žalostno!

Hitro gremo naprej, kjer po dobrih dveh urah prispemo v Dom Planika pod Triglavom. Ker vem, da bo naslednji dan še slabše vreme, poskušam dobiti priložnost za skok na vrh Triglava. Nebo pa se zopet zapre in že prične snežiti. Po dveh urah je stanje enako. Ob 15.00 pa se le zjasni in takoj izkoristim priložnost. Še zadnja navodila skupini in odhod.

Vrh naše domovine vsi skupaj, z nekaj Ankarančani, dosežemo ob 16.45. Veselimo se, da nam je uspelo, saj vemo, da nam naslednji dan ne bi bilo možno osvojiti vrha, zaradi slabega vremena. Tako se je ta cilj uresničil dan prej, kot je bilo načrtovano. Po formalnem slikanju in telefonskih pogovorih je v pol ure zatem sledil hiter spust, saj se je vreme zopet začelo kisati.

Kmalu smo vsi varno sestopili do koč, nato pa je pričelo močno pihati in snežiti. Neverjetno, pravo zimsko vreme!

Peti dan

Peti dan močno sneži. Vstanemo okrog 08.00 in zopet odlašam z odločitvijo za premik s prečenjem pod malim Triglavom na Kredarico. Z reševalno službo si po radijski postaji izmenjujemo dve uri razne usmeritve za zadnje dejanje. Ob 09.15 pade odločitev: Gremo!!

V sredini poti, nad strmo zasneženim meliščem, ustavim skupino in izginem za skalovjem. Ogleдам si pot in vidim, da je nadaljevanje prek melišča nesmiselno, saj že zmrzuje. Vrnem se in se odločim, da skupino popeljem nižje, na tako imenovano Kalvarijo, ter se po njej vzpnem do Triglavskega doma na Kredarici. To

Na Kredarici

Foto: Valter Likar

nam v močnem sneženju in vetru tudi uspe. Okrog 10.05 smo vsi v varno v koči.

Ker so skupine pohodnikov iz drugih koncev in krajev Slovenije že zelo visoko, jim reševalci kljub slabemu vremenu dovolijo, da nam sledijo do Kredarice. Tako se do popoldneva na Kredarici nabere nekaj 700 pohodnikov. Med njimi je tudi načelnik Generalštaba SV, generalmajor Alojz Šteiner; organizator 24. tradicionalnega pohoda g., Janez Smole; predsednik zveze slovenskih častnikov (ZSČ), g. Miha Butara; predsednik ZVVS Janez Pajer ter predsedniki območnih organizacij ZB za vrednote NOB. Kmalu se nam s Pokljuke pridruži tudi predsednik OZVVS Ivan Marc s svojimi pohodniki.

Ob 15.00 s polurnim programom izvedemo slovesnost pred domom. V čast pohodnikov Nanos – Triglav je bilo, da sta lahko naša pripadnika Vesna Kodrič in Silvan Kompara držala zastavo veteranov vojne za Slovenijo. Sam pa sem imel čast spregovoriti in pozdraviti v imenu nas pohodnikov načelnika generalštaba, generala Šteinerja in ostale našete visoke goste. Adrijana je z veliko srčnostjo in z dušo zrecitala našo novo pohodniško pesem. Za to je požela velik aplavz. Sledila sta druženje še pozno v noč in nočitev.

Šesti dan

Ob 06.00 se odpravimo proti Vodnikovemu domu in na Pokljuko, na osrednjo prireditev 24. spominskega pohoda Združenja borcev za vrednote NOB, veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS in SEVER) in Zveze slovenskih častnikov na Triglav, v spomin na prvi pristop partizanske patru-

lje na vrh naše domovine, kjer nas tako kot vsako leto pričaka večti-sočglava množica obiskovalcev slavnostnega programa.

Nas, pohodnike, doleti ta čast, da nas na Pokljuki sprejme sam predsednik države, g. Danilo Turk. Pri tem mu kot vodja in v imenu pohodnikov Nanos – Triglav predam raport ter povem, da smo vsi srečno prispeli na cilj.

Ob 13.00 se prične zaključna proslava z našim mimohodom in ostalimi pohodniki. No, potem pa se, kot da nas vreme nima rado, med govorom predsednika države vsuje toča, zato organizator prekine proslavo, večtisočglava množica pa se razbeži v avtobuse in avtomobile. Zato mi je zelo žal, da se zaradi tega pohodniki nismo uspeli srečati in poklepetati z vabljenimi gosti in drugimi, ki so nas prišli pozdravit. Na koncu bi se še zelo lepo zahvalil vsem našim sponzorjem, ki so nam kakor koli pomagali pri izvedbi tega pohoda. V prvi vrsti se lepo zahvaljujem predsedniku OZVVS Ajdovščina/Vipava Ivanu Marcu za vso dano podporo in predsedniku ZB istih občin za vrednote NOB, Božu Novaku.

Kot glavnemu podporniku in sponzorju se še posebno zahvaljujem županu Občine Ajdovščina, g. Marjanu Poljšaku; in županu Občine Vipava, g. Ivanu Princesu.

Posebna zahvala gre tudi PRIMORSKIM NOVICAM, ekipi RADIA NOVA in ga. Poloni Krušec; TV-PRIMORKA, Radiu ROBIN, Radiu TV KOPER-Capodistria in g. Arturju Lipovšu ter RTV Slovenija; UREDNIŠTVU LATNIKA, EKIPU TV VITEL in g. Ivanu Saksida.

Naj navedem še druge, ki se jim iskreno zahvaljujemo:

- podjetje PROJEKT inženiring,
- g. Alojz Fajdiga z GOČ,
- PODGORNIK d.o.o.,
- MESNICA ROVTAR,
- AGROIND Vipava – Vinska klet,
- FRUCTAL d.d.,
- ADRIJANABAR in NJENI DOMAČI,
- Štor Nives,
- FADIL – gradbeništvo,
- FAMA d.o.o.,
- K2-Kosič, GORICA,
- Društvo podeželskih žena – PREDMEJA,
- DRUŠTVO GORA,
- GOSTINSTVO PR ŽIPANI – PREDMEJA,
- Sebastijan – COCA-COLA,
- LD TOLMIN, g. Iztok Kozorog,
- VULKANIZERSTVO VIPAVA, Peter Golob,
- BAR PRI MARJANCI – VIPAVA, ga. Bojana Rodman,
- Gostinstvo TOMAŽ HROVATIN, VIPAVA.

S predsednikom države na Pokljuki
Foto: Valter Likar

Proslava na Pokljuki
Foto: Valter Likar

planinci pd križna gora na mont blancu

PLANINCI PD KRIŽNA GORA NA MONT BLANCU

Jurij Čuk

Mont Blanc, 4807 m nad morjem. Skrita želja vsakega 'ta pravega' gornika. Le kdo si ne želi vsaj enkrat stopiti na streho Evrope, čeprav nekateri oporekajo, da je najvišji Elbrus, s svojimi 5642 m, najvišji vrh v evropskem delu Rusije. A to je že pozabljena zgodba, tam smo že bili. In tako smo se v četrtek, 30. julija, Bogdan Ambrožič, Jurij Rušt, Tomi Škvarč in moja malenkost, Jurij Čuk, odpravili proti Franciji. Bogdan je sicer že nekajkrat stal na vrhu, oba Jurija sva že vsak po dvakrat zaman poskušala osvojiti najino 'sanjsko' goro, za Tomija pa je bila to prva

Na vrhu Mont Blanca, od leve proti desni Bogdan Ambrožič, Jurij Rušt in Jurij Čuk

Foto: Arhiv Jurij Čuk

tovrstna preizkušnja. Narava je bila vsakokrat premočna in gora ni pustila, da jo osvojimo. Tokrat je že v dolini kazalo vse drugače, po bolj ali manj prečuti noči pa je sončen petek že vabil na goro. In smo se odpravili. Prvi dan do kočice Refuge du Gouter, na višini 3817 m. Večerja, kozarček vina za boljše razpoloženje in na pol v spanju čakanje na ugoden trenutek za nadaljevanje poti. Ob dveh smo se odpravili. Kljub naporni hoji in močnemu vetru je bil cilj vse bližje. Žal gora Tomiju še ni pustila prav do vrha, čeprav je bil blizu, a priložnosti bo še veliko. Ostali smo v soboto ob 8-ih zjutraj stopili na vrh, ki smo si ga tako želeli osvojiti. Fantastičen občutek! A časa za praznovanje ob peklenskem vetru pri -20°C ni bilo, zato le nekaj fotk in že smo pohiteli nazaj proti Chamonixu, kjer je kakih 45°C topleje. In ker je povsod lepo, najlepše pa doma, smo popolnoma že segli v roke svojim domačim.

ANGORA
GOSTINSKE IN TURISTIČNE STORITVE D.O.O.
OTLICA 47, AJDOVŠČINA
TEL.: 05 36 49 639
www.angora.si

okrepčevalnica
AnGora

zgodilo se je

GORA KAMNITI LOVEC NAS JE LEPO SPREJELA

Dušan Brus

V nedeljo, 28. junija, je Planinska sekcija Društva Gora organizirala pohod zunj meja naše Slovenije, natančneje, v Italijo, na goro Kamniti lovec nad Svetimi Višarji.

Navkljub negotovemu vremenu smo se zjutraj ob 5.00 zbrali v športnem parku (TIHA DOLINA) in se z avtobusom odpeljali skozi Lokavec, kjer so nas že čakali trije pohodniki, nato pa smo nadaljevali pot proti Novi Gorici. Tam so se nam pridružili še zadnji trije pohodniki, tako da nas je bilo vseh skupaj 35.

Pot nas je vodila po Soški dolini, kjer si sprva nismo obetali nič kaj prijaznega vremena. Celo dež nas je še nekaj časa spremljal. Prvi krajši postanek smo imeli v Bovcu, nato smo pot nadaljevali skozi Log pod Mangrtom, ki ga je leta 2000 plaz skoraj v celoti odnesel. Pred mejnim prehodom Predel smo videli na novo zgrajen most, ki ga gradi ajdovsko Primorje, saj je starega odnesel s seboj v dolino plaz. Na njegovem mestu je sedaj začasen pontonski most. Na meji je sledila manjša kontrola dokumentov in že smo se začeli spuščati proti Rabeljskemu jezeru, skozi kraj Rabelj, kjer je včasih delalo veliko naših delavcev v tamkajšnjem rudniku svinca, ki je sedaj zaprt. Vodja izleta, Peter Likar, nas je opozoril na smučarsko skakalnico, na kateri Italijani prirejajo smučarske skoke. Kmalu nato smo prispeli do Trbiža in po nekaj kilometrih do žičnice, ki vozi na Svete Višarje.

S Petrom sva nakupila žičniške karte in nato smo se odpeljali z njo na vrh.

Čeprav vreme ni ravno blestelo, je bila panorama Svetih Višarij vendarle edinstvena. Romarska cerkev, kamor romajo Slovenci, Italijani in Avstrijci, okrog nje pa gruča hiš, predvsem gostiln in restavracij ter manjših trgovin, kjer prodajajo nabožne spominke.

Že predhodno smo se zmenili, da gremo nekateri še na vrh Kamnitega lovca, ostali pa lahko po svoji

želji zapolnijo ta čas s sprehodom ali obiskom Cerkve in tudi bogoslužja, ki se opravlja petkrat dnevno v štirih različnih jezikih (po slovensko, italijansko, nemško in furlansko).

Naša skupina se je torej podala proti goram. Ob poti in vse naokrog rastejo skrivenčeni macesni – viharniki, raznovrstno gorsko cvetje in trave. Višje gori pa se odpre pogled na Kamnitega lovca in okoliške vršace. Ob vznožju gore nas dež še malo orosi, kot da bi nas hotel blagosloviti pred

Srečno na vrhu Kamnitega lovca

Foto: Dušan Brus

strmim vzponom, ki nas je čakal. Pot je zavarovana z jeklenicami skoraj vse do vrha, visokega 2071 m. Vseeno pa smo morali precej paziti, kajti tega dne je bila pot precej spolzka in nevarna, zato je bil naš trud še posebej poplačan s prelepim razgledom. Sledil je krajši počitek in fotografiranje za spomin. Enako previdni smo bili tudi pri sestopu nazaj v dolino. Dobro razpoloženi in zadovoljni smo se nato vsi skupaj z žičnico vrnili nazaj v dolino.

Prek mejnega prehoda Rateče prispemo v Planico, na ogled naše skakalne velikanke. Pričaka nas klavrna podoba te in tudi drugih manjših skakalnic. Tukaj so vrata vstopa tujih gostov v Slovenijo in prvi njihov vtis o naši deželi je gotovo negativen. Ob tem se mi poraja vprašanja: »Mar res poznamo Planico samo takrat, ko jo potrebujemo? Kje je naš nacionalni ponos? Do kdaj bo tako? Mar si res ne zaslužiš boljših časov, ti, Planica, zibelka skokov in najdaljših poletov sveta? Boš res umrla in se sesula vase, ti Bloudkova življenjska stvaritev, in že prihodnja generacija otrok ne bo več vedela za tvoj obstoj?«

Čez prelaz Vršič prispemo v dolino Trente in izkoristimo prisotnost Elvice Velikonja, botanične strokovnjakinje, za vodičko ogleda naravnega botaničnega vrta v Trenti.

V Bovcu smo se tudi ob vrnitvi ustavili v hotelu Alp in si privoščili še zadnjo pijačo pred vrnitvijo na Goro in tako zaključili serijo izletov pred dopusti.

zgodilo se je

POTEPANJE PO KAMNIŠKIH ALPAH

Dušan Brus

V soboto 15. avgusta, na veliki šmaren, smo se članice in člani Planinske sekcije Društva Gora odpravili odkrivat lepote Kamniških planin.

Že ob 4.00 zjutraj smo se zbrali v Tihi Dolini in krenili na dolgo pot, veselo razpoloženi, pa tudi vremenska napoved je bila dobra.

Po dobrih treh urah smo prispeli na izhodiščno točko, v s soncem obsijano Logarsko dolino.

Logarska dolina leži v Kamniško-Savinjskih Alpah in jo delimo na spodnji del - Log (mokri ilovnati travnati svet), srednji del - Plest (večji del gozdnati svet) ter zgornji del (gozdnati in gruščasti svet). Od leta 1987 je zavarovana kot krajinski park.

Logarsko dolino obkrožajo vršaci Strelec, Krofička, Ojstrica, Lučka baba, Planjava, Brana, Turška gora in Mrzla gora. Zaključni se v zatrepu pod Krnico Okrešlja.

Parkirali smo kombi in se začeli pripravljati na dvodnevno turo. Korajžno smo jo mahnili proti slapu Rinka. To je slap Savinje v zatrepu Logarske doline. Rinka je med najlepšimi in najbolj obiskanimi slapovi v Sloveniji. Obiskana je v vseh letnih časih; poleti je priljubljena pohodniška točka turistov, pozimi pa je izziv za alpiniste – plezalce, ki plezajo po ledenih slapovih.

Pod slapom smo se fotografirali za spomin na ta dan, potem pa smo se odpravili čez leseni mostiček in po poti navzgor k izviru Savinje, ki leži na nadmorski višini 1280 m. Ob izviru smo se odžejali in nato krenili dalje proti Okrešlju. Ta je bil že obsijan s soncem in nam je ponudil lep razgled po okoliških vršacih.

Zanimiv je predvsem zaradi številnih visokogorskih kraških pojavov (skripljev, žlebičev) in pestre planinske flore. Zaradi znamenitosti območja so že leta 1931 na pobudo savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva ustanovili narodni park. Danes je na Okrešlju tudi Frischauhov dom.

Po krajšem počitku in okrepčilu smo se podali novim dogodivščinam naproti. Pot nas je vodila do spominskega obeležja, kjer so se leta 1997 med reševalno vajo smrtno ponesrečili gorski reševalci. Poklonili smo se njihovem spominu in nadaljevali pot še celo uro, do Turskega žleba. Od tam pa smo prišli do težavnejšega vzpona, med kline in jeklenice. Prvi se je povzpел v steno Zvonko, kot pravi izkušen gams, za njim pa smo krenili še ostali.

Turski žleb je grapa, ki pripelje iz Okrešlja na Male Pode. Izstop iz grape je nekje na sredini med Tursko goro in Kokrško Rinko. Na vrhu Turskega žleba smo nato zavili levo proti vrhu Turske gore, ki leži na koti 2251 m, in v pol ure prispeli na vrh. Meglice so nam občasno zastirale panoramo okoliških gora, vendar nam to ni skalilo veselja ob dosegu našega cilja. Po krajšem počitku in spominskem fotografiranju smo se odpravili do prve znamenitosti tega kraja, ki mu pravijo 'sod brez dna' in naprej skozi Kotličce proti Kamniškemu sedlu. Minka in Božo sta šla še na Brano.

Kamniško sedlo (tudi Jermanova vrata) je visok greben 1903 m v Kamniško-Savinskih Alpah. Tik pod grebenom stoji priljubljena koča planincev, ki obišejejo ta kraj v poletnih mesecih.

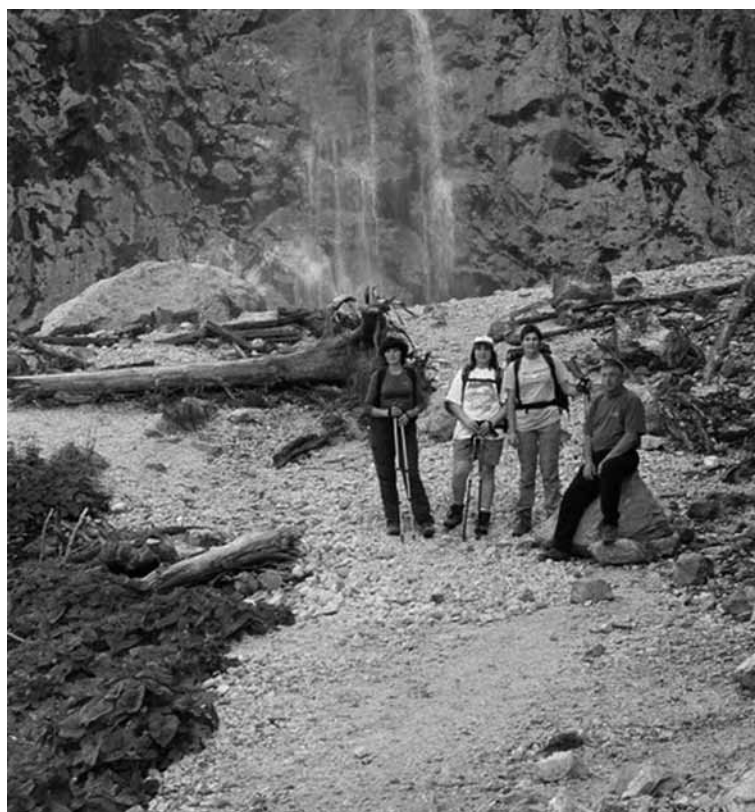
Sedlo na zahodu omejuje Brana, na vzhodu pa Planjava, ki se proti jugu zložno spušča proti zatrepu doline Kamniške Bistrice, na severu pa se strmo spušča v Logarsko dolino.

Na Kamniškem sedlu smo tudi prenočili.

Zbudili smo se v lepo nedeljsko jutro in se zopet odpravili na pot. Pred odhodom s Kamniškega sedla smo se dogovorili, da Minka, Božo in Zvonko nadaljujejo pot čez Planjavo na Ojstrico, mimo planinske koče Klemenčija Jame v Logarsko dolino, do doma Planincev, kjer naj bi se ponovno dobili vsi skupaj.

Tanja, Nives in jaz smo odšli po krajši, a strmejši poti nazaj na Okrešelj, mimo slapa Rinka in do našega vozila. Pri kombiju smo se preoblekli in se nato odpeljali do doma Planincev, kjer smo počakali ostale tri.

Bili smo zares veseli, saj smo v Kamniških Alpah preživeli dva res prekrasna dneva.

Pred slapom Rinka

Foto: Božo Vidic

kulinarični kotiček

NAJ BO JESEN

Lojzka Bratina

Do angelske nedelje – naše šagre nas loči le še kakšen dan. Tudi če Gorjani ne bi imeli koledarja, bi vedeli, da smo zakorakali v mesec september in z njim v jesen ...

Na njivi in vrtu smo že pobrali nekaj pridelkov, saj utegne jesenski dež trajati včasih kar cel teden.

Tudi kakšno gobo se že nabere.

Pa skuhamo tokrat nekaj v »jesenskem stilu«.

Pripravili bomo

SEZONSKO JUHO Z LISIČKAMI

Za štiri osebe potrebujemo:

0,5 kg olupljenega krompirja
25 dag lisičk
lovor
3 žlice olja
2 stroka česna
2 dag moke
sol in poper
1 liter jušne osnove
timijan
malo šetrajja
zelen peteršilj
kisla smetana (po želji).

Krompir skuhamo in kuhanega pretlačimo. Na olju prepražimo drobno seseklano čebulo in česen, dodamo očiščene in zrezane lisičke ter dušimo 5 minut. Nato poprašimo z moko, zalijemo z jušno osnovo in premešamo.

Vse skupaj dodamo h krompirju in pustimo, da se kuha še kratek čas. Vmes dodamo začimbe in po potrebi sol. Na koncu, tik preden juho ponudimo, dodamo še sesekljan peteršilj in smetano.

Izredno enostavna jed za pripravo in odličnega okusa je

PIŠČANEC Z LIMONO IN ČESNOM

Za štiri osebe potrebujemo:

30 dag piščančjih filejev (prsi brez kože in kosti)
2 žlici oljčnega olja
1 fino seseklano šalotko
4 stroke fino sesekljanega česna
1 žlico mlete paprike
sok ene limone
2 žlici sesekljanega peteršilja
sol, poper
nekaj peteršiljevih listov za okras
4 krahle limone.

Piščančje prsi narežemo na centimeter debele rezine. V večji posodi segrejemo olje in na njem hitro prepražimo meso in šalotko. Dodamo še česen in papriko in premešamo, da meso lepo porjavi in je pečeno. Začinimo z limoninim sokom, peteršiljem ter solimo in popramo po okusu.

Ponudimo z limoninim krahlem in okrasimo z vejicami peteršilja.

Zraven se izvrstno poda sveže pečene domače kruhe.

Posladkali pa se bomo z

DUŠENIMI HRUŠKAMI S ČOKOLADO.

Potrebujemo:

4 enako velike hruške
2 žlici sladkorja
nageljnovе žbice
cimetovo skorjo
3 dl belega vina
vodo
2 dl sladke smetane
30 dag čokolade
5 dag masla.

Hruške olupimo in jih damo takoj kuhat v vročo vodo, v katero smo dali vino, nageljnovе žbice in cimet. Na blagem ognju jih pokrite kuhamo, da postanejo mehke (ne preveč). Kuhane takoj vzamemo iz tekočine in jih ohladimo.

Za čokoladno glazuro nalomimo čokolado na koščke in jo skupaj z maslom raztopimo v posodi nad paro.

Stopljeno čokolado zmešamo s kuhinjsko metlico, da postane gladka in se nekoliko ohladi.

Mrzle hruške pomočimo v glazuro in pri tem pazimo, da ostanejo peclji nepoškodovani. Oblite hruške damo na papir ter postavimo v hladilnik.

Tik preden jih ponudimo, jih damo vsako na svoj krožnik in okrasimo s stepeno smetano.

Izvrstna sladica!

DOBER TEK, PA VITKI OSPANITE!

praznik v gozdu

SEJEM GOZD IN LES IN KONJSKE DIRKE

Alenka Tratnik

Društvo Gozd je sredi avgusta pripravilo prireditve Gozd in les, na kateri so predstavili del bogate gozdarske tradicije svojega kraja. Ob prikazih opravil v gozdu so postavili sejem kmetijske mehanizacije, dvodnevno dogajanje, ki si ga je ogledalo več kot tisoč gledalcev, pa so popestrile že tradicionalne konjske dirke.

Ljudje na Gori nad Vipavsko dolino so že od nekdaj tesno povezani z izkoriščanjem lesa na območju Trnovskega gozda, Nanosa in Hrušice. Gozdarjenje je bilo eden od pomembnejših virov zaslužka za številne kmetije, tudi v vasici Gozd pri Colu, kjer deluje Društvo Gozd. V društvu, ki ga vodi Janko Mikuš, so zato del tradicije predstavili na prvi prireditvi Gozd in les. Ker je delo v gozdu doživelo velik tehnološki napredek, so v sodelovanju z več kot 50 razstavljalci iz vse Slovenije

prireditiv obogatili s sejmom gozdarske in kmetijske mehanizacije ter tehnologije za izrabo lesne mase kot obnovljivega vira energije. Ob konjski vpregi in vozovih za spravilo lesa "po starem" so bili na ogled novodobni traktorji, vitli, rezalno cepilni stroji, motorne žage, kotli na lesno biomaso.

Sejem je obogatil prikaz dela v gozdu nekoč in danes, kjer so varno uporabo sodobnih pripomočkov prikazali predstavniki Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne in sodelavci Soškega gozdnega gospodarstva Tolmin. "Na Primorskem tovrstne prireditve še ni bilo, zato smo zelo zadovoljni z odzivom razstavljav-

Nekoč je šlo pa tako...

Foto: Sanda Hain

Modernejše konjske moči

Foto: Sanda Hain

cev in udeležencev. Prizadevali si bomo, da bomo v prihodnje prireditve še nadgradili. Prav je, da prikažemo, kako se je delalo nekoč in kaj človeku omogoča sodobna oprema," je pojasnil Mikuš.

Dvodnevno dogajanje so dopolnili z že tradicionalnimi konjskimi dirkami, ki si jih je ogledala več kot tisočglava množica. Konjeniki iz vse Slovenije so se pomerili v konjskem biatlonu, v nedeljo pa še v spretnostni ježi med slalomski količki in v šprintu. Zmag so se veselili Roman Stare, Anej Furlan, Karin Bernik, Bogdan Kranjc, Grega Kravos in Martin Lipovšček. Najatraktivnejši jezdec je postal Dejan Strgar z Banjšic, najmočnejši aplavz pa je s ponijem Miškom požel najmlajši udeleženec, sedemletni Aljaž Likar iz KK Slap ob Idrijci.

Spretno med slalomskimi količki

Foto: Alenka Tratnik

srečanje društva psoriatikov slovenije

ŠPORTNO SREČANJE NA PREDMEJI

Alenka Tratnik

Na Predmeji se je junija zbralo več kot 300 udeležencev iz vse Slovenije na 9. športnem srečanju Psoriada, ki ga prireja Društvo psoriatikov Slovenije. Humanitarno društvo letos praznuje 30. obletnico, svojim članom pa nudi različne dejavnosti, od rehabilitacije, terapij, srečanj in predavanj do drugih oblik pomoči. Društvo izdaja glasilo Za prostor pod soncem, letos pa je izdalo knjigo Upanje obstaja.

In kaj sploh je psoriza? Psoriza kot vrsta luskavice je kronična vnetna, dedno

Športno in družabno obarvano srečanje Psoriada
Foto: Iztok Čebohin

pogojena bolezen, ki prizadene kožo bolnika, spoznamo jo po značilnih rdečkastih izpuščajih nepravilnih oblik, s katerih v obliki lusk odstopa koža. Prizadeti so tudi roževinasti deli kože (nohti) in lasišče. Ponavadi bolezen spremljata močno srbenje in neprijeten občutek. Bolezen prizadene od dva do tri odstotke svetovnega prebivalstva, do pet odstotkov vseh bolnikov spremljajo tudi bolečine v sklepih in deformacije sklepov, tako imenovana netipična oblika psorize – psoriatični artritis ali spondiloartritis. Učinkovitega ali popolnega zdravila za psorizo še niso iznašli, obstajajo pa različna zdravila in mazila, ki lajšajo bolezenske znake. Bolezen se najbolj izboljša na morju, v kombinaciji s soncem, ali po zdravljenju v toplicah oziroma zdraviliščih.

Podružnico Društva psoriatikov Slovenije za severno Primorsko so ustanovili leta 1986, po krajši prekinitvi pa je znova zaživela pred desetimi leti. Kot pravi njen predsednik Iztok Čebohin, so s 185 člani peta največja podružnica v Sloveniji. »Smo zelo aktivni, ne le pri pripravi srečanj, ampak tudi skrbi za članstvo. V naši podružnici med drugim deluje sekcija za prostovoljno delo za pomoč bolnikom in invalidom na domu, izvajamo socialni program med člani, za širše okolje pa pripravljamo predavanja in predstavitve.«

Podružnica je letos na Predmeji izpeljala tradicionalno športno srečanje članov društva z imenom Psoriada. V sodelovanju z društvu, ki delujejo na območju Gore, so udeležencem pripravili športne in družabne igre, druženje pa so popestrili s pohodom, ogledi krajevnih znamenitosti in vožnjami s kočijo. Več kot 300 udeležencev sta med drugimi pozdravila ajdovski podžupan Borut Koloini in predsednica društva Dragica Dremelj.

srečanje krapšev

1. SREČANJE KRAPŠEV

Izidor Peljhan

Letos mineva natanko 100 let od rojstva Franca Krapeža, potomci katerega smo se 20. junija zbrali na Otlici.

Franc se je leta 1933 podal na skupno življenjsko pot z Angelo. Njuna največja skrb je bila skrbeti za otroke in družino. Na njuni z ljubeznijo in spoštovanjem prežeti skupni življenjski poti se jima je rodilo 10 otrok. Hčerka Marija je žal borbo za življenje izgubila že ob porodu.

Skupna želja vseh – staršev in otrok – je bila, da bi

Ko se zberejo Krapši
Foto: Arhiv Izidor Peljhan

Slavnostna torta
Foto: Arhiv Izidor Peljhan

Mnogi smo tudi zaplesali
Foto: Arhiv Izidor Peljhan

bili predvsem otroci zdravi, delavni in pridni. Čas, v katerem so živeli, pa je bil krut. Lakota in vojna je vsakega posameznika pregnala, da so se morali prebijati skozi življenje, kakor jim je bilo pač v danih okoliščinah dopuščeno. Nekateri so že od malih nog morali od hiše za zaslužkom, drugi so ostali doma in delali za dobro vseh. V tistih časih ni bilo lahko preživeti tako številne družine.

Danes imajo njuni otroci že vnuke, nekateri celo pravnuke. In prav je, da vsi skupaj spoznamo, kako velika je ta družina postala v teh letih. Angela in Franc sta v svoje življenje zaorala ledino, katere sadike pobiramo danes mi vsi.

Vedno smo se zavedali, da je naša družina velika, zavedali pa smo se tudi tega, da veliko članov sploh ne poznamo, večino pa srečamo zelo redko.

Tako je zrasla ideja, da se člani te velike družine srečamo, spoznamo ter zopet navežemo stike s sorodniki, ki jih mogoče ob bežnem srečanju ne bi niti spoznali.

Pričela se je torej prava mala raziskava celotne družine Krapež. Skupaj smo na-

šteli kar 90 živečih članov, ki smo jih povabili na srečanje 20. junija. Najstarejši med njimi je Ivo, s 76 leti, najmlajši pa enoletni Kris.

Na ta dan se je v dvorani na Otlici zbralo skupaj 66 članov družine Krapež.

Po prvih pozdravnih besedah, smo skupaj odšli na pokopališče in k maši, da smo se spomnili tudi tistih, ki jih na žalost ni več med nami. Kasneje pa je sledilo druženje v dvorani na Otlici, ob dobri hrani in glasbi, za katero so poskrbeli nekateri člani ansambla Gorski cvet in tria MOS. Ob tako dobri glasbi smo se ob plesu s sorodniki še bolj povezali.

Lepo se je bilo pogovoriti s sorodniki, ki jih vidimo le redko, in škoda bi bilo, da tovrstnega srečanja ne bi ponovili. To so bile želje vseh, ki so se udeležili prvega srečanja Krapševe družine. Ob slovesu smo si obljubili, da bomo tako srečanje morali še večkrat ponoviti.

dpž predmeja

KJE SO TISTE ROŽICE ...

Lojzka Bratina

Letošnji osrednji projekt DPŽ Predmeja smo članice poimenovali KJE SO TISTE ROŽICE. V mislih smo imele vse mogoče rože, takšne in drugačne, pa razne izdelke iz njih.

Že v marcu mesecu smo pripravile predavanje o kaktusih in orhidejah, ki je bilo dobro obiskano.

Aprila nas je obiskala prava »mojstrica« izdelovanja rož iz nogavic. Pokazala nam je nekaj »skrivnosti« in začele smo izdelovati razne vrste cvetov, na koncu pa jih zložile v prekrasne šopke.

Na naslednji delavnici smo delale

vaze iz plastičnih steklenic, jih oblepile z mivko in bile so prav zanimive.

Tudi na cvetlične lonce (teglne) smo pričarale prave rožne fantazije, prav tako na kartone, ki so postali prave umetniške slike.

Pa še na glino nismo pozabile. Nastajale so razne sklede, krožniki, obeski ... Vanje smo odtisnile čipke in končni izdelki so prave mojstrovine.

Šle smo nabirat tudi razna zdravilna zelišča, ki rastejo na Gori. Nekatera smo posušile za čaje, druge pa namočile v žganju ali olju. Žganjice bodo koristile bolečemu grlu, zdravilne »medežije« pa sklepom in ranam.

Seveda so ženske pridno klekljale razne čipke z vzorci rož.

Bogato obložena stojnica DPŽ

Foto: Slavko Vidic

Veliko materiala smo imele pripravljene in sklenile smo, da izdelke pokažemo ob dnevu državnosti na Rupi. Takrat se namreč na osrednji proslavi ajdovske občine zbere ogromno ljudi. Še nekaj smo se domislile: »Kaj pa, če bi naredile veliko torto, jo okrasile z rožami (iz marcipana) in ponudile obiskovalcem?«

»Ja, seveda,« smo bile enoglasne.

Spekle smo torto in rolado, obe sta takoj pošli. Jedci so ju zelo hvalili.

Stojnica DPŽ se je kar šibila pod vsemi razstavljenimi izdelki. Ker vreme ni bilo najbolj toplo, so pridno tekli po grlu likerji iz žajblja, luštreka, borovnič ...

Skratka – naš cilj je bil dosežen. Ljudje so videli mnogo zanimivosti o rožica, ki jih prej morda niso poznali.

Me pa smo bile zadovoljne, saj je bilo v projekt vloženih veliko prostih ur, pa tudi finančnih sredstev.

td okno

TURISTIČNO DRUŠTVO OKNO NE POČIVA

Izidor Peljhan

Konec meseca aprila smo se zbrali pred združnim domom na Otlici z namenom, da bi očistili našo okolico. Letos smo k sodelovanju povabili tudi Društvo Gora, da bi skupaj očistili vse od table Predmeja pa do konca Kovka. Razdelili smo se v manjše skupine ter se odpravili čistiti. Nabrali smo kar veliko odpadnega materiala, čeprav veliko manj kot prejšnje leto. Na koncu nas je čakal topel obrok ter druženje ob pijači in klepetu.

Na 3. pohodu se je zbralo veliko pohodnikov

Foto: Arhiv TD Okno

10. maja smo organizirali 3. tradicionalni pohod po Angelski Gori. Zbralo se je veliko število pohodnikov od blizu in daleč. Na pohodu so pohodnike spremljali tudi mladi igralci OŠ Otlica. Letošnji pohod pa je bil še nekaj posebnega, saj smo lahko prvič v roke prijeli lepo oblikovano zloženko o Gori, kjer so zajete znamenitosti, legende tega območja, pa tudi koristne informacije ter tradicionalne prireditve.

Predstavitve zgibanke in krajši kulturni program so v dvorani na Otlici ustvarili učenci OŠ Otlica, predsedniki društev: Izidor Peljhan, Rajko Velikonja, Alojzija Bratina in Janko Mikuš, slavno-

stni govornik Igor Česnik, avtor besedil Franc Černigoj, Slavko Mikuž, člani Čibejeve skupine, Mešani pevski zbor Duri ter povezovalka Sanda Hain.

V petek, 22. maja, smo na odru otliške dvorane gostili gledališko skupino »Bc« iz Bovca. Odlična igral-ska zasedba nam je uprizorila priredbo komedije Raya Cooneya To imamo v družini, oziroma Zadrega v bolnišnici dr. Egidija Sršena.

14. junija pa se je pred združnim domom na Otlici odvil prvi Otliški glasbeni večer. Letos smo se odločili, da bomo priredili večer, posvečen dalmatinskemu melosu, oziroma zvokom tamburic in mandolin. Večer so nam polepšali otroški ter mladinski zbor OŠ Otlica, MePZ Angelski spev, Tamburjaši iz Vipave in osrednji gostje večera, Klapa Lavanda. Za prese-nečenje večera in polno mero smeha pa je poskrbela Klapa Prozor.

Prvo nedeljo v juliju je bil kot vsako leto na Otlici organiziran malonogometni turnir. Udeležilo se ga je devet ekip, med katerimi so si pokale razdelile eki-pe: Gute za 1. mesto, Wicked za 2. mesto in domača ekipa TD Okno za 3. mesto. Za najboljšega vratarja je bil izbran Vasja Zaman, za najboljšega igralca pa Sadmir Sukanovič.

Nezadržno pa se nam bliža september in s tem tudi angelska nedelja.

Kot vsa prejšnja leta bo tudi letos dogajanje pestro in tako bo vsak obiskovalec lahko našel kaj zase. Za tiste, željne kulture, bo v cerkvi organiziran koncert pevskega zbora Duri s Cola, ki nas je letos razveseljeval s svojimi ubranimi glasovi v oddaji Spet doma. Ob tem jim moramo seveda čestitati za njihov uspeh! Po koncertu pa bo pred združnim domom poskrbljeno za dobro za-bavo s skupino Vagabundi, seveda pa ne bo manjkalo dramskih in show vložkov. Ves čas pa bo potekal bogat srečelov.

Torej toplo vabljeni na angelsko nedeljo, ki bo v nedeljo, 6. septembra 2009, na Otlici!

V juliju je na vrsti malonogometni turnir

Foto: Arhiv TD Okno

1. Otliški glasbeni večer

Foto: Arhiv TD Okno

prva obletnica

PRVO LETO DELOVANJA OKREPČEVALNICE ANGORA

Izidor Peljhan

Za nami je uspešno prvo leto delovanja. Okrepčevalnico AnGora smo namreč odprli lansko leto, 2. avgusta. Za prvi rojstni dan pa smo sebi, vsem gostom, vsem Gorjanom in obiskovalcem Gore podarili dvodnevno zabavo.

V soboto, 1. avgusta, smo na odru pred okrepčevalnico lahko prisluhnili skupini Malibu ter skupini Capirinha, v poznih večernih urah pa se je pod odrom zbrala predvsem moška publika, saj je na oder stopila striptizeta.

V nedeljo pa so nas zabavali in popeljali v plesne ritme člani ansambla Gorski cvet.

Prvo obletnico smo proslavili

Foto: Arhiv TD Okno

In kaj lahko rečemo, če se ozremo nazaj? Prvo leto je bilo uspešno, saj smo v tem letu izboljšali ponudbo, in tako lahko poleg pijače dobite tudi sladoled ter pice in rogljičke. V prihodnje pa upamo, da bomo lahko postregli tudi zahtevnejše goste. Za naročene skupine pa smo na voljo že sedaj, saj se lahko dogovorimo za pestrejšo ponudbo.

Odločili smo se tudi, da v poletnem času urnik podaljšamo, saj je v dolgih poletnih večerih prav prijetno poklepetati zunaj, »pod kalonami«.

Vse to pa je botrovalo tudi temu, da smo morali poiskati nove natakarike oziroma natakarje. Prav vsak, ki je delal ali še dela v okrepčevalnici, je pripomogel k uspešno prevoženemu prvemu letu poslovanja.

Prav tako se moramo zahvaliti tudi rednim gostom, med katerimi je kar nekaj takih, ki nam velikokrat priskočijo na pomoč. Še posebej je bilo to dobrodošlo ob pripravah na AnGora žur. Tu so se izkazali predvsem mladi fantje, ki so poskrbeli za dobro oglaševanje, pripravo prireditvenega prostora, pomoč pri strežbi in za varnost na sami prireditvi.

Zagnanosti in dobrih idej današnji mladini ne manjka, to lahko vidimo tudi v vsakodnevnem dobrem vzdušju v okrepčevalnici AnGora, kjer ni nikoli dolgčas.

Prepričajte se tudi sami!

Vabljeni!

mladi gasilci na taborjenju

MLADI GASILCI NA TABORJENJU

Anja Rijavec, mladinka PGD Col

Bil je 6. julij in sredi popoldneva se v mirni vasici Soča, nekje blizu Trente, ustavi avtobus. In iz nje ga plane kakih trideset 'komadov' mularije, proti štirim že postavljenim velikim vojaškim šotorom. Tale naš tabor je izgledal kot prava pravcata vojaška baza – a je bil le začasni dom mladih colskih gasilcev.

In na kako lepem mestu je bil postavljen! Obdajala so ga strma pobočja okoliških gora, ki so, obsijana z vzhajajočim soncem, dajala čutiti, da smo v rajju na zemlji.

Resnično lepo je tam. In zelenomodra Soča, ki teče nekaj metrov stran, je tudi sredi poletja resnično mrzla - kar vam lahko povemo s prve roke. Že takoj ko smo prtljago odvedli v šotore, so se prvi že pognali v plitvino. Zanimivo, da so tisti malce starejši že čez nekaj sekund priskakljali na breg, mlajši so pa še kar vztrajali. Nekateri so celo zaplavali kakšen meter.

Mladi gasilci s Cola smo teden ob Soči zapolnili z igrami

Foto: Arhiv PGD Col

Bilo je namreč na moč razburljivo. Kako le ne bi bilo.

Tudi naslednje dni smo bili spet pri volji za namakanje v ledeno mrzli vodi. Pa nismo imeli sreče z vremenom. Dobro nas je namakalo že kar na suhem. Več dni je lilo skoraj brez prestanka.

Seveda pa to ni bila nikakršna ovira za smeh in dobro voljo. Izžrebali smo skrite prijatelje, se zabavali ob gledanju filmov. Fantje so se zunaj podili za žogo, če je le za kakšno minuto ponehal dež. Dekleta pa smo se zabavala po svoje - niti sanjalo se mi ni, da obstaja toliko različnih iger s kartami. Če smo se kakšne naveličale, smo si izmislile kar svojo. Ali preprosto začele opravljati. Dež je pripeljal s seboj tudi mraz in neurja. Tretjo noč je bilo res hudo. Razbesnela se je divja

nevihta. Na prostem pa je vse skupaj še toliko bolj grozljivo. Ampak gasilci se, jasno, zlepa ne damo ustrahovati naravi. In smo preživeli. Celo zelo trdno smo spali.

Naslednje jutro pa nas je potem kmalu za nekaj uric obiskalo sonce. Urno smo se naučili nekaj gasilskih spretnosti in kmalu izvedli pravo požarno vajo z vodo - ki smo jo na koncu ponosno pokazali staršem in ostalim obiskovalcem. Vsekakor se ni nihče niti za minuto dolgočasil.

Zadnji dan smo imeli tudi mašo v cerkvi v Trenti, kjer se je ponosno predstavil tudi naš gasilski zborček in kitaristka. Pa klop smo zlomili na koru, vendar je to tajna vojaška skrivnost. Še prej pa smo dobesedno priplezali do izvira naše najlepše reke - Soče.

Ampak teden bi bil predolg, če bi bila družba slaba. A ni bila. Obnovili smo kar nekaj prijateljstev in sklenili nekaj povsem novih. Še huje pa bi bilo, če bi bile naše gasilske desetine lačne. Pa seveda niso bile. Vse prej kot to. Da smo bili cel teden siti in pri močeh, sta skrbeli naši skrbni 'mami za en teden', ga. Dominika Vidmar in ga. Sonja Bajc. In kako smo ostali razposajeni! Da pa nismo šli predaleč, so skrbeli naši animatorji: Manca Likar, Urban Kovač, Darko Logar, Gregor Likar ter seveda Srečko Praček. Vpletena pa je bila še ena oseba, brez katere tega tedna skorajda zagotovo ne bi preživeli skupaj, ob Soči - gospod župnik Milan Pregelj.

On je glavni 'krivec', da je naše taborjenje uspelo. Še enkrat hvala vsem, ki ste nas prenašali in hranili in odganjali dolgčas, ter vsem, ki ste kakorkoli poskrbeli, da je stvar uspela.

Ni namreč mačji kašelj organizirati česa tako zanimivega in zabavnega za cel teden.

Na tihem vsi upamo, da bomo vse ponovili še naslednje leto. Pa še kakšno zatem.

Vsem ostalim, Colčanom in drugim prebivalcem Gore, pa se vsaj še naslednjega pol stoletja ni treba bati hudega. Dokler ima naše prostovoljno gasilsko društvo toliko zagretega in hitro učljivega podmladka, ognjeni zublji ne bodo ogrožali našega imetja.

Spoznávali smo gasilske veččine in se kopali v Soči

Foto: Arhiv PGD Col

dpž predmeja na izletu

DPŽ PREDMEJA NA IZLETU

Staša Mrak

Članice Društva podeželskih žena Predmeja smo sklenile, da se moramo nekako nagraditi za naš celoletni trud. Saj brez zagnanosti, dobre volje in dobrih zamisli nekaterih naših članic tudi marsikatero prireditve ne bi bilo.

Po tehtnem premisleku, kam lahko gremo in kaj lahko uresničimo v enem dnevu, smo se odločile, da obiščemo tovarniško

Izlet članic društva v Mozirski gaj in Logarsko dolino

Foto: Dušan Brus

trgovino nogavic v Polzeli, tam kakšen izdelek tudi kupimo in jim poklonimo še šopek umetnih rož, ki s(m)o jih naredile iz podarjenih odpadnih delov njihovih najlonk.

Že na vhodu v Mozirski Gaj smo bili deležni prečudovitih barv cvetlic, umetelno oblikovanih gredic ter raznih modelov, spletenih iz šibja; lične majhne hišice, obkrožene z raznovrstnim cvetjem, pa so spominjale na idilični kraj, kjer bi si vsak rad privoščil dan ali dva počitka in sanjaril. Zraven je postavljen tudi mostiček, napravljen v slogu mosta Rialto v Benetkah. Sredi parka stoji tudi razgledni stolp, s katerega je videti celotno površino parka.

Na žalost pa smo zamudili čas cvetenja tulipanov, nova paleta naslednjih vrst cvetja pa se je šele pripravljala na veliki nastop v Gaju. Pogrešali pa smo kakšno trgovino - cvetličarno, kjer bi lahko kupili kakšno posebno lončnico ali sadiko za naše gredice in skalnjake.

Da se ne bi prezgodaj vrnili domov, smo obiskali še Logarsko dolino. Prilegel se je kratek sprehod do slapa Rinka.

Ker je bil z nami tudi naš zborovodja Filip, smo spotoma tudi katero zapele. Samo modro nas je poslušal in čakal, kako se bomo znašle brez intonacije njegove piščalke. Bilo je še kar solidno.

Vmes smo si pravili šale, dražili voznika in ga pred slovesom nagradili z bučnim aplavzom, v znak zahvale za prijetno vožnjo in prijaznost.

DPŽ pa smo za ta dan preimenovali v **Društvo Pohajaških Žena**.

foto utrinki

DNEVI GORE 2009

Foto: Slavko Vidic

POPRAVEK!

V 41. številki časnika Gora (*Gora, Predmeja, april 2009*) je v uvodnem prispevku **Vstajenje Primorske** prišlo do napake. Avtorju članka Francu Černigoju se je v opombi pod črto zapisalo:

»Dr. Lev Svetek, rojen 15. febr. 1914 v Planini pri Rakeku, umrl v jan. 2003.« V resnici je avtor besedila pesmi *Vstajenje Primorske* umrl dve leti kasneje, torej v januarju 2005.

Bralcem se opravičujemo.

Uredništvo

**DRUŠTVO GORA PREDMEJA
PLANINSKA SEKCIJA**

**VABI VSE LJUBITELJE POHODNIŠTVA IN
NARAVE NA 3. TRADICIONALNI POHOD**

POT PO DOLU GOR IN DOL

**POHOD BO V NEDELJO, 13. SEPTEMBRA.
LETOŠNJI POHOD BO POSVEČEN 10. OBLETNICI
PONOVNE OŽIVITVE POCI IN ISKANJU VODE NA GORI**

**ZBOR UDELEŽENCEV IN PRIJAVE MED 8.00 IN 9.00
V TIHI DOLINI NA PREDMEJI (ŠOTOR).**

**STARTNINA ZNAŠA 5€. V STARTNINO JE VKLJUČEN TOPEL
OBROK HRANE IN ENA PIJAČA. HOJE BO ZA PRIBLIŽNO 5 UR.
POHOD BO OB VSAKEM VREMENU.**

**START POHODA BO OB 9.30, PO KRAJŠI SLOVESNOSTI IN PO
POZDRAVNEM NAGOVORU PREDSEDNIKA DRUŠTVA GOSPODA
RAJKA VELIKONJE.**

PO POHODU SLEDI DRUŽABNO SREČANJE V ŠOTORU

VABLJENI !

**KONTAKTNA OSEBA DUŠAN BRUS
TEL. 05 3649 016 MOBI 041 617 607**

**PREDSEDNIK
DRUŠTVA GORA
RAJKO VELIKONJA**

ANGORA
GOSTINSKE IN TURISTIČNE STORITVE D.O.O.

OTLICA 47, AJDOVŠČINA
TEL.: 05 36 49 639
www.angora.si

okrepčevalnica
AnGora

TRGOVINA Z DARILI

BETI HLADNIK s.p.

Goriška cesta 23 - C2, Ajdovščina

**MARKET
PODVELB**

 primorje

VRNITEV

Lojzka Bratina

Od takrat minilo je že mnogo let,
kar sem se odpravil čez lužo v svet.
»S trebuhom za kruhom« so rekli tako,
tudi v tuji deželi ga je malo bilo.

Čas v tujini počasi je tekel,
kako je doma, sem večkrat si rekel.
Od zore do mraka vsak dan sem garal,
domotožja veliko tamkaj prestal.

Prijateljev pravih tam nisem imel,
da našel bi kakšnega, sem si želel,
mного noči sem utrujen bedel
in pesmi slovenske v mislih si pel.

Enkrat se vrnem – gotovo je to!
Kaj pa mi v vasi domači reko?
»Vrni se, vrni!« srce govori ...
Doma pravo srečo našlo boš ti!

V ranem sem jutru na pot se podal,
(vsa leta sem Goro srčno spoštoval)
ko končno spet stopil na njena sem tla,
sem glasno zavriskal:
» GORA PREDRAGA, TU SEM DOMA!«

Časopis GORA izdaja Društvo za ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine GORA Predmeja.
Sedež uredništva je na Predmeji 106, 5270 Ajdovščina, tel., fax: (05)36-49-023
e-mail: info@drustvo-gora.si, www.drustvo-gora.si

Uredniški odbor: Franc Černigoj, Alenka Tratnik, Iztok Velikonja, Rajko Velikonja, Edo Pelicon
Glavna in tehnična urednica: Alenka Tratnik
Odgovorni urednik: Rajko Velikonja
Lektor: Franc Černigoj
Realizacija: GK Grafika
Naklada: 500 izvodov
Oblikovanje logotipa društva Gora: Silva Karim
Slika na naslovnici: Meta Puc, OŠ Col; mentorica: Silva Karim

ISSN 1408-7855 NUK Ljubljana